

KANATAUP UKIUQTAQTUNGATA TARIURMIUTANUT NUNANNGUAQ

*Taanna Nunannguaq kiinaujaqaqtitaujuq ilangani
Gordon amma Betty Moore Katujiqatigiinik.*

Atuqujaujuq takujaujunnarluni:

Tariurjularijikkut Ukiuqtaqtumi Atutsiarnirmut Katujjiqatigiit, Nunarjuarmi Uumajulirijikkut Kiinajangit Kanatami, amma Mitilirijikkut Kanatami. (2018). *Kanataup Ukiuqtaqtungata Tariurmianut Nunannguaq*.
Aatuva, Antiaru: Tariurjularijikkut Ukiuqtaqtumi Atutsiarnirmut Katujjiqatigiit.

Qaangata ajinnguanga: *Siarnaulluni Nunannguaq Kanataup Ukiuqtaqtungani* taassuma Jeremy Davies
Iluanittuq: Nalunaijaqsimattiaqtuq Kanataup Ukiuqtaqtungani

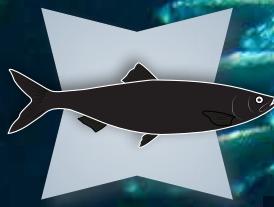
Tamanna pilirangujuq laisansiqaqtuq taakuatigut Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 Nunarjuarmi Laisansi.
Taasumaa laisansimi takugumaguvit, uvungarluti <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0> uvvaluunniit uvunga titirarlutit
Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Ajinngualimaat © ajjiliuriñinut

Naasautinga (ISBN): 978-1-7752749-0-2 (paippaamut saqqititat)
Naasautinga (ISBN): 978-1-7752749-1-9 (qarasaujatigut saqqititat)
Uqalimaagaqarvik amma Tuqquqtausimavik Kanatami

Paippaarmuuqtajut Kanatami, Vivvuali 2018
100% Pauqitsisijunnannngittuq Saqqititaq taassuma Hemlock Saqqitsijikkunnu

ANGINIQSANUT NIQIKSARIJAUJUT IQALUIT – 2

ARIURMIAMMA
IMATTIANGMUT
SUVAIJARIAQATTAQTUT
IQALUIT

- Imattiangmut
Suvaijariaqatqaqtut
Iqaluit
- Akunniqsuqtumiitut
Iqaluit
- Iqqanganiisut Iqaluit
- **Anginiqsanut
Niqiksarijaujut Iqaluit**

Pasivik Kapisilik amma Atlaantik Kapisilik

Qanuilinganirijatuqangit

Kapisilik tigittut, qaulluqtat, mikijut iqaluit sikusimanggitturmiaut tarirjuarmi. Pasivik Kapisilik (*Clupea pallasi*) amma Atlantic Herring (*Clupea harengus*) ikkattumiitunnaqtut sijjaqpasingmii nunarjuap aviksimaningit nunamut tungajumi, nanajaujunnaqtut itinilimmi 475 uuktuutini amma 364 uuktuutini. Atlaantik Kapisilik pirusut takiniqaqtumi 45 cm, ukiuqqutuniqpaaq titiqtausimajuq 25-nik arraagut. Pasivik Kapisilik pirusut takiniqaqtumi 46 cm, ukiuqqutuniqpaaq titiqtausimajuq 19-nik arraagut. Atlaantik Kapisilik unurniqpaanguataujut tarirumi iqaluqtutinun narjalimalaami. Ukiuqtaqtuup Tariurjuangata Nigiani, Atlaantik amma Pasivik Kapisilik innait suvangillu pimmariujut niurritiqaqpaktunut iqalugasuaqtinut.

Kapisilik katinngausut suvajarnaqsillugu, ukiunnirmut, amma nirinirmut. Maliksautisut ingirranijuuni ilinnaqtaujut iqalutuqaunniqsani. Innauniqsat kapisilik ullukkut itiniqsamiisut amma ikkaniqsamuusut unnuakkut nirinirmut, qaumaniq pimmariuqataujuq ingirravanninginnut. Tamaakkik ingirrasut qaningit mappingalluti, nirisut irruqtuinikkut imarmiutut piruqtut attiqianggittunit tangiqaqqujuingitnullu, tisijuni saunilingut, amma iqalungni tigittuni. Atausimi amma marruunnik ukiuliit kapisiliktiq nirkuvaktut pirulisaqtaillugit Igligajuni (*Mallotus villosus*).

Nanituinnaarningit

Nunarjalimalaami, kapisilik uangananganiittut Atlaantik amma Pasivik Tariurjuanginni Ukiuqtaqtuullu Tariurjuangani. Kanataup Ukiuqtaqtunga, Pasivik Kapisilik nanijausut Kuin Maat Imangai amma Ualinirmiut Tariungani amma Amansiaq Imangani, Liverpool amma Wood Tasiusarni, nigianillu sijjanginni Igahak Nunatsiaq amma Nunavut kiglingani. Atlaantik Kapisilik nanijausut Siginirmiuni, Kangiqsualuup Iluani, Sullualummi, amma Tallurutiup Imangani.

Uumajuqarviujut pimmariuningit amma pimmariuninga inungnuta

Unuqtut iqaluit, tingmiat, puijillu nirivaktut kapisilingni. Taimaimmat, kapisilik pimmariuqataujut Ukiuqtaqtumi tarirumi niqiksani uigulirriktuni. Pasivik Kapisilik nalunaiqtausimajuq pimmariuqtaqtumi iqalungni Paulatuq nunalingani, nirijausut Ualinirmiut Kuungata Inunginnut Inuvialuit Nunangani. Atlaantik Kapisilik nirijausut Makkvik Inunginnut Nunatsiavummi.

Atutsiarnirmut isumaalunniq

Maannaujuq piluaqtallimanirmut isumaaluuqitaqanngittuq kapisilingnut Ukiuqtaqtuup Tariurjuangani. Nalunaiqtausimajuq anginigut qassiuningillu kapisiliit quvvariasiuaq unajunisani tarirjuarmi. Kapisilik katilimaqtugit uqumainningut quvvariatiinnarialik silaup asijjiqpallianinganut Ukiuqtaqtuup Tariurjuangani.

Makkutuq Atlaantik Kapisilik (*Clupea harengus*). (ajjinnguaq: Blickwinkel)

Mappiqtugaq Saangajuq: Pasivik Kapisilik ingirraqatigiisut
nirijauftailimanirmut amma naluiqtsisnirmut.
(ajjinnguaq: Manfred Ruckszio)

Atlaantik amma Pasivik Kapisilik

Clupea harengus amma
Clupea pallasi

Taakkua pitaqaqattarninginnut tikkuaqtuutiit nunanngumiittut takuksautittijut inigijaujuni nuatausimajunit takujagakarviit titiraqsimajuqutinginni, titiqaqtausimajuni, amma upagutismallutuqaujisarnikkut. Init tikkuaqtuutiqaluunngittut takuksautittiuq amigaqsinginni nuatausimajunit taakkua iqaluit amigaqningingaaqtut.

Kapisilik katinngausut suvajarnaqsillugu, ukiunnirmut, amma nirinirmut. Maliksautisut ingirranijuuni ilinnaqtaujut iqalutuqaunniqsani. Innauniqsat kapisilik ullukkut itiniqsamiisut amma ikkaniqsamuusut unnuakkut nirinirmut, qaumaniq pimmariuqataujuq ingirravanninginnut. Tamaakkik ingirrasut qaningit mappingalluti, nirisut irruqtuinikkut imarmiutut piruqtut attiqianggittunit tangiqaqqujuingitnullu, tisijuni saunilingut, amma iqalungni tigittuni. Atausimi amma marruunnik ukiuliit kapisiliktiq nirkuvaktut pirulisaqtaillugit Igligajuni (*Mallotus villosus*).

Nalunaikkutat

Pasivik Kapisilik

- Titiqtausimajut Pitaqaqattarningit

Atlaantik Kapisilik

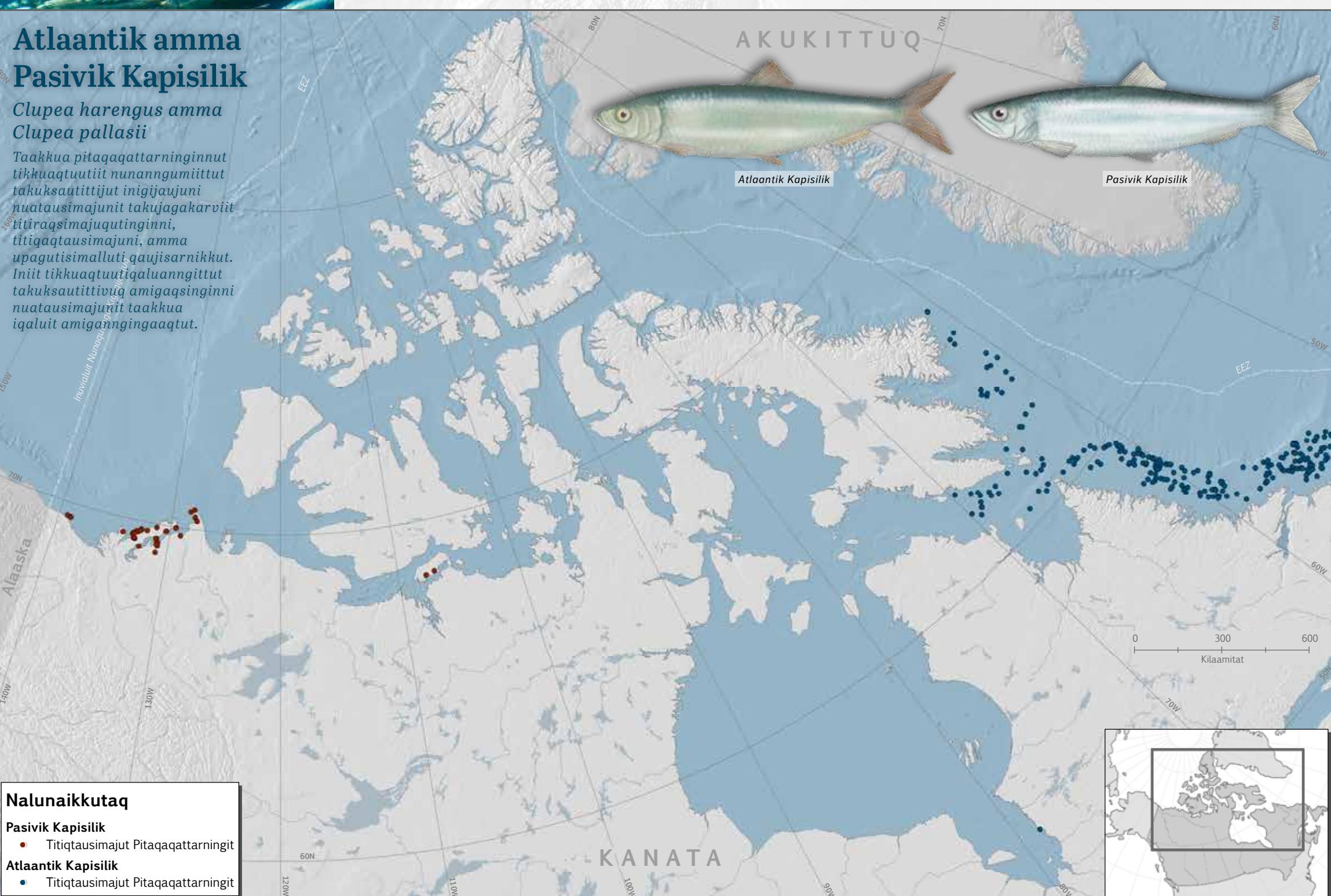
- Titiqtausimajut Pitaqaqattarningit

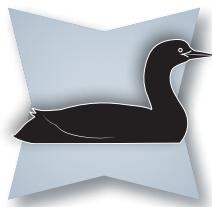
Amigarijaujut maannaujuq quajimajaujunit

Maannaujuq namiiillattaanilimaangit Atlaantik amma Pasivik Kapisilik Ukiuqtaqtuup Tariurjuangani Kanatami quajimajaunngittuq. Ilinniakkiranirliit uamaninginni amma unurninginni, asinginnillu sanasimanagerinni najuqpattaminillu Kanataup Ukiuqtaqtungata tarirjuangani. Tukisiuumattiannginnirmut iqalungni Ukiuqtaqtumi pijutaujuq anginiganut amma sikusimaaqtarninganut arraagulimaapalungmi, quasijaraksani amma quajisarnirmi aksururnaqtuq akitullunilu.

NUATAUSIMAJUT NAKINNGAARNINGIT

- Titiqtausimajut Pitaqaqattarningit: OBIS. 2016. Nunarjalimalaami qanuqpalliat Tarirjuami Qanunniujuni Tukisiugiringani. Gavaqutigtingiitut Tarirjualinirmut Katimajit taakkunganga UNESCO. Atuqaujuq: 17/02/2016. <http://www.iobis.org>
- Nunanguarluartarmut Nuatausimajut: Nunannguaq Kanatami 1:M, ESRI, Flanders Tarirumut Pilirivik, Nunarjullatuaq.

SIGJAQPASINGMIUT AMMA TARIURMIUTAT TINGMIAT UKIUQTAQTUMI

SIJJAQPASINGMI AMMA TARIURMI TINGMIAT

- Kanguit
- Tariurmiut mitiit
- Qaqsaat
- Tariurmiut tingmiat
- Sijjamiut tingmiat

Uumajuqarviujut pimmariuningit

Tariurmiut tingmiat nunarjulimaamiittut, qajjiinggauni uqqujumut, uumaqattaqtut anirnimi, nunami, tariurmii, sikumillu. Silaup aksurunnarninga tariurmiut tingmianut atuqtauvaktuni avatini sungiutitsisimajut sanasimaninginni uumaninginnillu asijjiquataurjuunnaqtutillu. Ajjiinngittuni niriqattaraaluqaqtilligut, tariurmiut tingmiat nirkkalaungusuut tariurmi niqksanit uiguliriiktuni. Atuutiqatut amma nalunaikkutattiaavajut Ukiuqtaqtumi tariurmi avatiqqaqatigiininginni qanuinninginni – saqqisut asijjirniujuni tariurmi niqksanit uiguliriiktuni, asijjirniujuni nirijaujut nanituunnaarninginni, amma surunnaqtut nuappallianingit – pimmariulipalliatuunnaqtumi ikajuutilit qaujisarnirmiit tariurmi qanuinnginni, najuqtajuni piuqsuarnirmi, amma tariurmungajuni parnaijutiksanut.

Siliqqusirmut pimmariuningit

Taimappu, tingmiat iliqqusirmut pimmariuvut Ukiuqtaqtumi, pimaariuniraqttauggujut upirngaksaamit, ilaliutisimattiqtut Nunaqaqqaqsimajut unikaanginni sanauganginnillu. Ingirraqattaqtut tingmiat atuinnautsingmijut nutaami niqimi manniillu, ukiukutaangulauqtuni, niglasulaqtuniglu, amingit, sauningit, qunirungillu tariurmiunut tingmianut atuqtasuuut annuraanut, sanarrutinut, ukpinnilirinirmullu. Nirjaksanirmut tariurmiunik timmiaqtarniujug manningillu Kanataup Ukiuqtaqtungani atuqtajutuq, piqqsituqarjaujuq Nunaqaqqaqsimajunut

amma Qallunaanut tikiqattalauqtunut. Ullumiujuq, tamarmikasat tariurmiut tingmiat sapujjausimajut angunasuktaunirmi nunaqaqqaqsimangittunut angunasuktinut Kanatalimaami, kisiani ilainnangit imarmiutait (amaulirjuat, scoters) amma akpait piluaqtumi Niuvanlan amma Laaptatuami. Nunaqaqqaqsimajut angunasuktiit sijjamiuni tariurmiunillu tingmiavaktut manniillu namituiinaq atuinnautilligut, kisiani nunalinni qanigjaaqnaq qanigjaaqatuniiunuqtuni tariurmi tingmiani katinngauqtuni.

Atutsiarnirmut isumaalunniq

Unuqtut tariurmiut tingmiat ulurianqtumiiniraqtajut pitaqarunniiraqtaujulluuniit nunarjuarmi amma nunarjap aviksimaningit nunamut tunnajumi. Taimappu, tariurmiut tingmiat ulurianaqtumiinisaqut asilimaanginni tingmiani, nunguppalliasimajut sukkaniqsanit quliuq ungataanut arraaguni. Ilangit nalunaikkutangit tariurmiut tingmianut qanuijutaungittut aksurunnaqtuni avatinut ulurianaqtumiitsisjuq pitaqarunniirunnarninginni.

Silarjulimmami, tariurmiut tingmiat unuqtuni najugavinginnut avatinginnullu aksuruutiliit, taakkualu najuqtausuuni asijuinirmi amma asijjiquatauninginni, ulavitauningit, angunasutauningit, aktuqtauningit niurrutiqaqpaktunut iqalugasuarinirmi, uqualuuq kuvassinginni, surunnarjuaqtuni, tariurjuap utirnaqtuqarninga, asingillu isumaaluutit turaangaqasitujut silaup asijjipallianinganut. Unuqtut aksurunnaqtut maannaujuq saqqijaaqtut Ukiuqtaqtumi.

Nalunaiqtausimajut Iniit

Sijjaqpasingmi amma tariurmii Pilluat Najuqtauluatasuut Iniit
amma Pimmariujut Tingmiaqarviit Kanataup Ukiuqtaqtungani

Nalunaikkutaq

Nalunaiqtausimajut Iniit: Umaniqarvilluatut Iniit amma
Pimmariugjajut Tingmat Iningit

UKIUQTAQTUMI-IVAJATTUT KANGUIT

Kanguq, Naujaq, amma Nirlilaaq

SIJJAQPASINGMI
AMMA TARIURMI
TINGMIAT

- **Kanguit**
  - Tariurmiut mitiit
  - Qaqsaq
  - Tariurmiut tingmiat
  - Sijjamiut tingmiat

Qanuilinganirijatuqangit

Pingsut tingmiat uvaniqataujut qiturngiusut Ukiuqtaqtumitaq. Marruuliqiangajut Kanguit ilisarijausimajut Kantami Mialiganillu – qitippasianiiituuq nunarjuap aviksimaningit amma pingannangiunuqtut, qausimajaujut Ununnginniqsat Kanguit (*Chen caerulescens*), amma kanangnangiunuqtut, qaujimajaujut Unuqtut Kanguit (*Chen atlantica*). Tamakkii Kanguit amma Naujat marruunniktaqsaliik: qaujimajauniqsaq qakuqtaq amma qaujimajaunnginniqsaq tungujuqtaq. Tungujuqtalit Naujait takuujagajunngittut isumagijaujut nuliaqattarninginni tungujuqtalingnik Kangurnik. Marruuliqiangajut Nirlilaani pitalik Kanatami Mialiganillu – kanangnangiunuqtut, qaujimajaujut Atlaantik Nirlilaaq (*Branta hrota*), amma pingnnangangiunuqtut, qaujimajaujut Qirniqtaq Nirlilaaq (*Branta nigricans*).

Pingsut kanguit aviksimanajut ajiqipaluktuni iliqqusiliit amma uumajukkuviliit. Tamarmi innaruvalliajut (arraagu marruuk tisamanut), timiqquqtujut tingmiat qiturngiurjuasut amma makkutungit uumakutaaqattangittut. Kanatami, pingsut aviksimanajut iqaqtaqtut sijaqpasingmi nunami najuqtaqtut. Nirlilaat sijjaminiqsausut arraagulamaami taikkua marruuk saniani. Nirlilaat ivavvilit masaqtununam amma sijaqpasingmi tasiralaani, kuut isunginni, amma kuut sullunginni, ukiuvilit ulittaqtuup tinittaqtuup qanigiaani mararmi piroqsiani igliqaqtuti. Kanguit amma Naujat iqaqtaqtut ungasiktumi sijaqpasingmi masaunnginiqsaq nunami amma ilutujuni nunani. Taimaittuquaullut, Kanguit amma

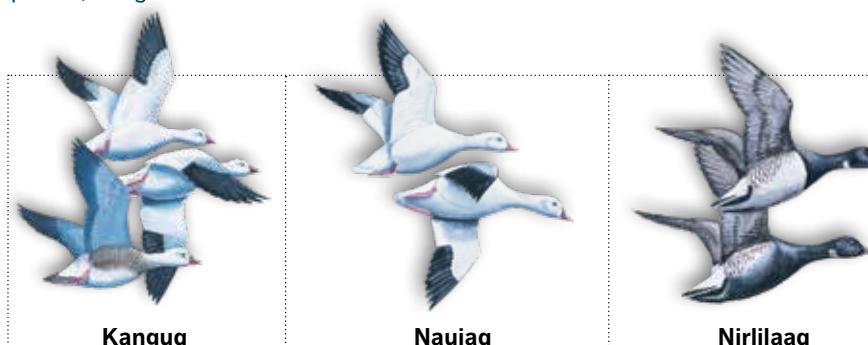
Naujat ukiuqattalaqtut sijaqpasingmi masaujuni, kisiani 1950 qitinginni ukiuqattarningit naniinningit asijjalauqtuq mappingajunut uumajuqarvinut najuqtausuunut Mialigait nigiani amma qitiani asijirniujunit uumajuqarvilirinirmi. Pingasulimaat aviksimanajut aksualuk katiningausut arraagulamaami. Kanguit amma Naujat iqaqtaqtut atauttukut amisuullut, katiningauqtauluullut, aksualuk katiningausut ivajannaunngitllugu.

Nanituinnaarningit

Pingasut aviksimanajut kanguit namituinnaaqtut Kanataup Ukiuqtaqtungani qiturngiurnaqtsillugu taakkiali Naujat, unuqtaluuusut Kuin Maat Imangata qanigiaani. Kanguit amma Naujat atuqtaqtut tisamani nunarjuap aviksimaningit qangatillugit ingirratillugit namituinnaasutti Mialigan amma Maksikuumi ukiukkut. Ukiukkut namiuuningit taakua Nirlilaat aviksimanajut Pasivikmi amma Atlantikmi sijjani Kanatami Mialiganillu. Ukiakaakkut ingirraniqlaunngitllugit, pingasut aviksimanajut kanguit ivasimaliqtilugit initaasut isarungit timingillu sulajasut, pinasuarusirnut unuqtunut ingirranngikainnasut. Kanguit amma Nirlilaanit nuqqarviqakainnasuungummijut ingirranqatillugit, unuqtualuit nuqqakainnasut Kangiqsualup Iluanut amma Siqinirmiunut upirngaksaakkut ukiakaakkullu.

Pimmariuninga Inungnut

Kanguit pimmariullataujut Inuit nirjaksanginnut Kanataup Ukiuqtaqtulimaangan, amma Kanguit, Naujait, amma Nirlilaat Nirlit pijaunasukpaktut

Titiraqsimajut 1:
Silarjuarmi amma Kanatami piuqsuarnirmut qanuilinganinge amma nunarjuap aviksimaningit piuqsuariqarninginnut pijaujariallit ilanginnut kangungnit.

Nunarjuarmi Piuqsuarnirmut Qanuilinganinge ¹	ISUMAALUGIJAUNNGINNIPAAQ	ISUMAALUGIJAUNNGINNIPAAQ	ISUMAALUGIJAUNNGINNIPAAQ
Nunarjuap aviksimaningit Piuqsuarnirmut Pijaujariallit ²	QULAANI TURAAGAKSAQ	QULAANI TURAAGAKSAQ	QUTTIKTUQ (ATLAANTIK – ATTITUMMARIK)
Kanatami Piuqsuarnirmut Qanuilinganinge (uumajuit) ³	QANUINNGITTUT	QANUINNGITTUT	QANUINNGITTUT

¹IUCN 2015, ²Kanatami Mialiganillu Imarmiutat Tingmiat Aulatauninginnut Parnautimi 2004, ³CESCC 2011.

Kanguuk kanguarat qanigijaaniitut ivavingani.
(aijinnguaq: Sergey Gorshkov)

nunalinni atuinnautillugi. Innait tingmiat angunasuktausuut niqimut, manniittaqaqtut nirjaksamut aujalisaatqillugu, amma kanguit qunirungit uqqujjutausuq ukiuqsiutinut annuraanut. Pingasut kanguit aviksimanajut pijaunasuvangmijut angunasurasuunut Kantami Mialiganillu. Angunasurasuut aksuruqtitiningit ajiqiliqattangittut uumajunut inuijunillu, asijjitaqsimajuq. Arraagutamaat maligat turaangajut unurjuumiqullugit Kanatami Mialiganillu Imarmiutat Tingmiat Aulatauninginnut Parnautimi 2012.

Atutsiarnirmut isumaalunni

Taakkua pingasut kanguit aviksimanajut atutsiarnirmut isumaaluutaunngittut nunarjuarmi uvvaluunniit nunarjuap aviksimaningit (takulugu Titiraqsimajut). Kanguit amma Naujait unuqsikkaniqsimajut taimanngani 1960-nginni ukiuviqattiarniqsauninginnut amma angunasuktaunngijuuminninginnut. Taakkua, "uqittut" kanguit unuqtaluuqraqtaliquq amma aulattinirmut isumaaluutajut suuqaimma angininganut amma akunialuk najugaqarvingit piujunqitqatqattarninginnut. Akuniuniqsimi angunasuktaunnarluti amma unurniqsanipigunnernirmiit maannaruluujjuq saqqitaujujuq uqittui kanguit pitaqluaqunagit, ikajuutiqaqsimajuq kananganangani unuqtuni, kisiani qitiani nunarjuap aviksimaningit unuqsivalliatuinnaqtutsuli. Nirlilaat amisuularunniqqtut taimanngani anginiqsimi ukiukkut qaujisaqtauqattaliqtilugit 1960-nginni. Maannaujuq, ukiuqqtut unurningit qanuittujaangittut uvvaluunniit unuqsivalliajut, qiturngiupaktut ilangit amisuularunniqqtut uvvaluunniit asijirjuajattut immaqa, ilangani, angunasukpaktut aktuiniqarningani arraagutamaat tuqraqtauningini.

Unuqtuni aktuinalik taakununga kangunnut Ukiuqtaqtumi qiturngiurvinginni, piujunniiringillu Kanguit amma Naujat qiturngiurnirmut najuqtausuut amisuularunnginnut, qiturngiuringinnillu (aarraigumi silaup ajiqiliqitanginnut ingirriani) nirjuaqattarninginnillutikisaaliqattarninginnut qiturngiuqtiujut. Nirjaunasungningit nunainnarmi qiturngiuqpaktuni, kanguillu, aksuluujunnaqtuq arraaguni avinngait unuularunniqtilugit taakkut nirivaktut,

piluaqtumi Tiriganiat, asianingaaq nirjaksasiuqtillugit. Nanuit ivajajuni niriinniqsaavalirmijut sikusimannginniqsaauqattalirninganut amma nunamiikutaanniqaunnginnut. Savirajarni suruiniq isumaalutaujunnarmijuq unuqtunut tingmianut imarmiutanut. Savirajalit sunagait nuqqaqtatillugit tingmianut imarmiutanut angunasuktautillugit 1999-mi, anguit asingillu tingmiat imarmiutanut niriunnaqtut suli savirajarni puukuni, nirjaksaqsiuqtillugit.

Amigarijaujut maannaujuq qaujimajaujunit

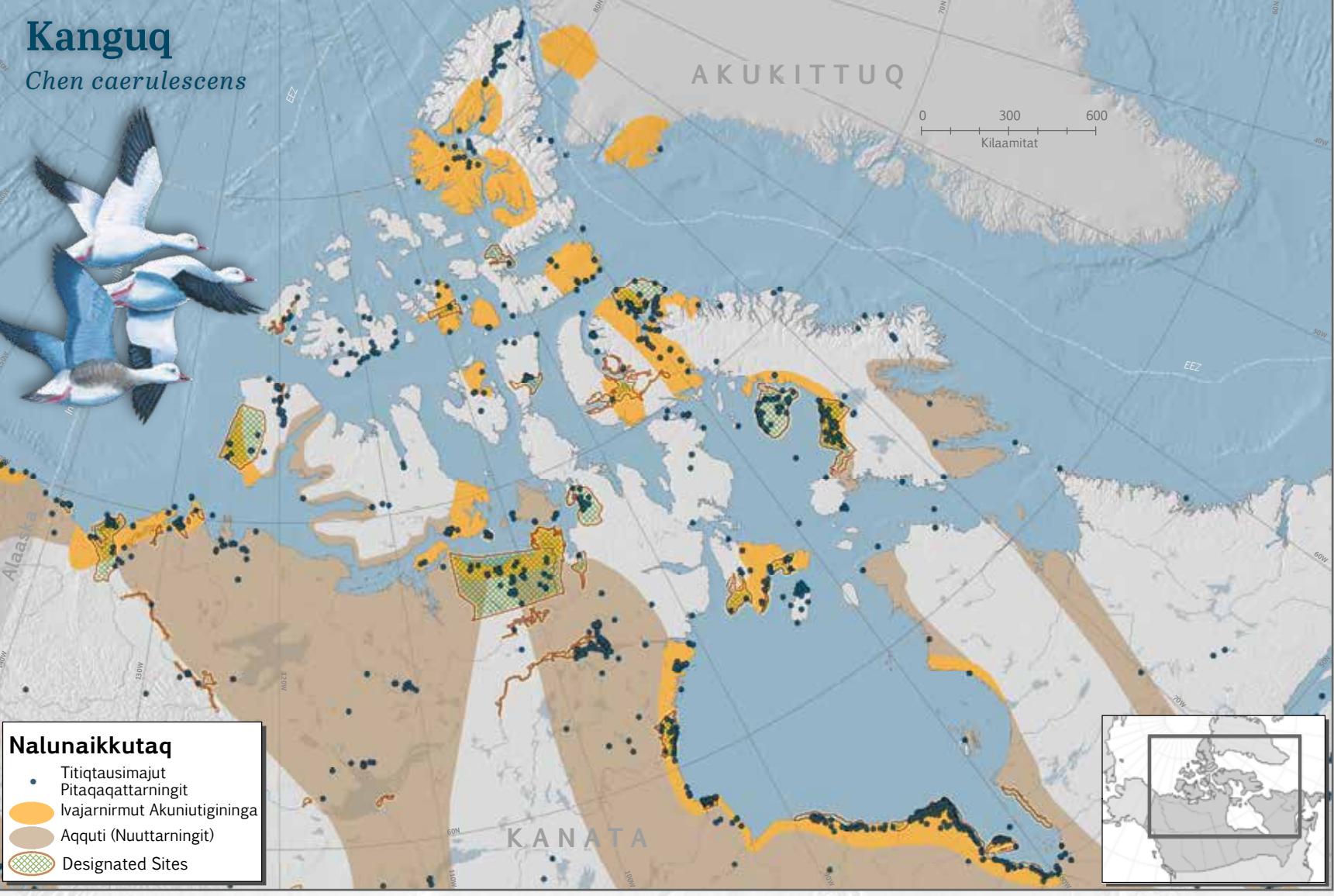
Ukiuqtaqtumi kanguit, amma Kanguit piluaqtumi, qaujisaqtausimattiaqtut asingit takunnannguarlugit Ukiuqtaqtumi qiturngiupaktunit tingmianit. Kisianili, qaujimajaunngittut pimmarijut piqsuarnirmut Ukiuqtaqtumi najuqtausuuni taimailingajut. Sannginiqppat taakuninga amigarijaujuni akunialuk aktuaijuni unuluarninginnut uqinniqsanut kangunni nunainnarmi avatiqqaqtigijunningini piroqutullu pirukkanniqattarninginni amma ingirranirvaktangit kigliqaqtittinaqtuq nunalimmi najuqtausuut atuinauninginni uvaluunniit naamagiuaingut kangurnut asinginnullu uumajunut sivuniksami. Aktuajut ikajuqsuqtut amisiuularuninginnut, naluttaaqtut pisimajaujunnaringinni, amma kigliqaqtitsiuinnariilut qaujisaqtaukkanniqarmajut.

Angunasunnirmut maligat nalunaqsimmmaat ajiqinnginningini taakuninga Kanguit amma Naujat, kajusinnaqtumi nunami nauttiqsuriallit aippanga attuqtauniqsaulingikkaluarmangaaq anginiqsimi angunasuktaunnaqtillugit.

Nirlilaanut, ajiqinnginningit nunalinni qiturngiuqtiun qanuinnijun amma unurninginnut naluttaaqsimmajut arraagutamaat ukiup iluani qaujisarnirmi aniguqtaujarialit nunalinni pitaqarunnilaunnginninginni. Namiiningit amma najugaqarvinginnut tukisigarututaaerialit ulurianarutaujunit ingirraninginnut amma ukiuvingit nujugarvinginni, amma kasuumaqatigijunningit ukiuvingit amma Ukiuqtaqtumi qiturngiurvingit iningit amma aktuaqtigiktuu aarraagumi silaup ajiqiliqitanginnut namiqattarninginni.

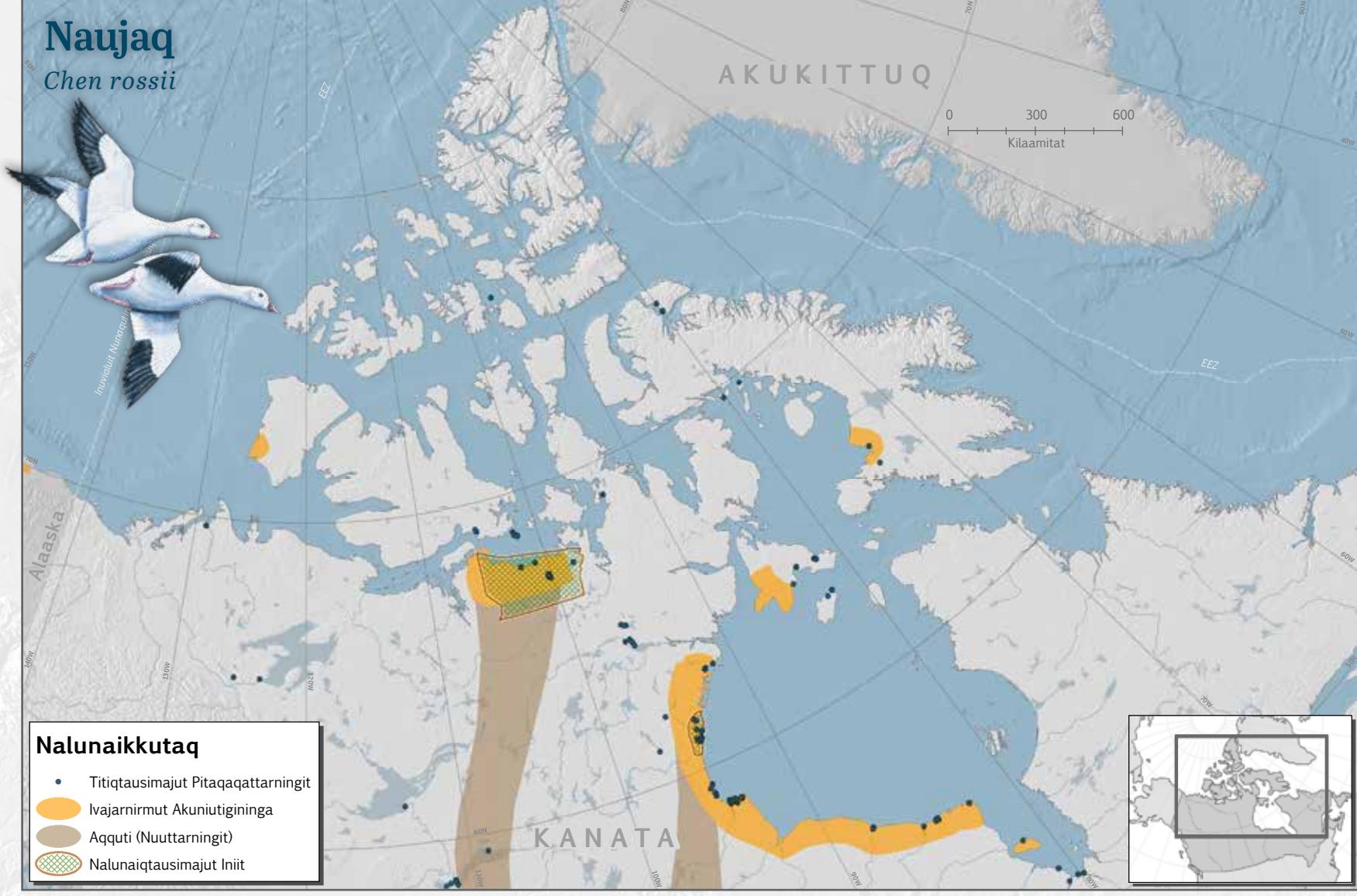

Nuatsiniq kanguit amma Nirlilaaq manninginni. (aijinnguaq: Trevor Taylor)

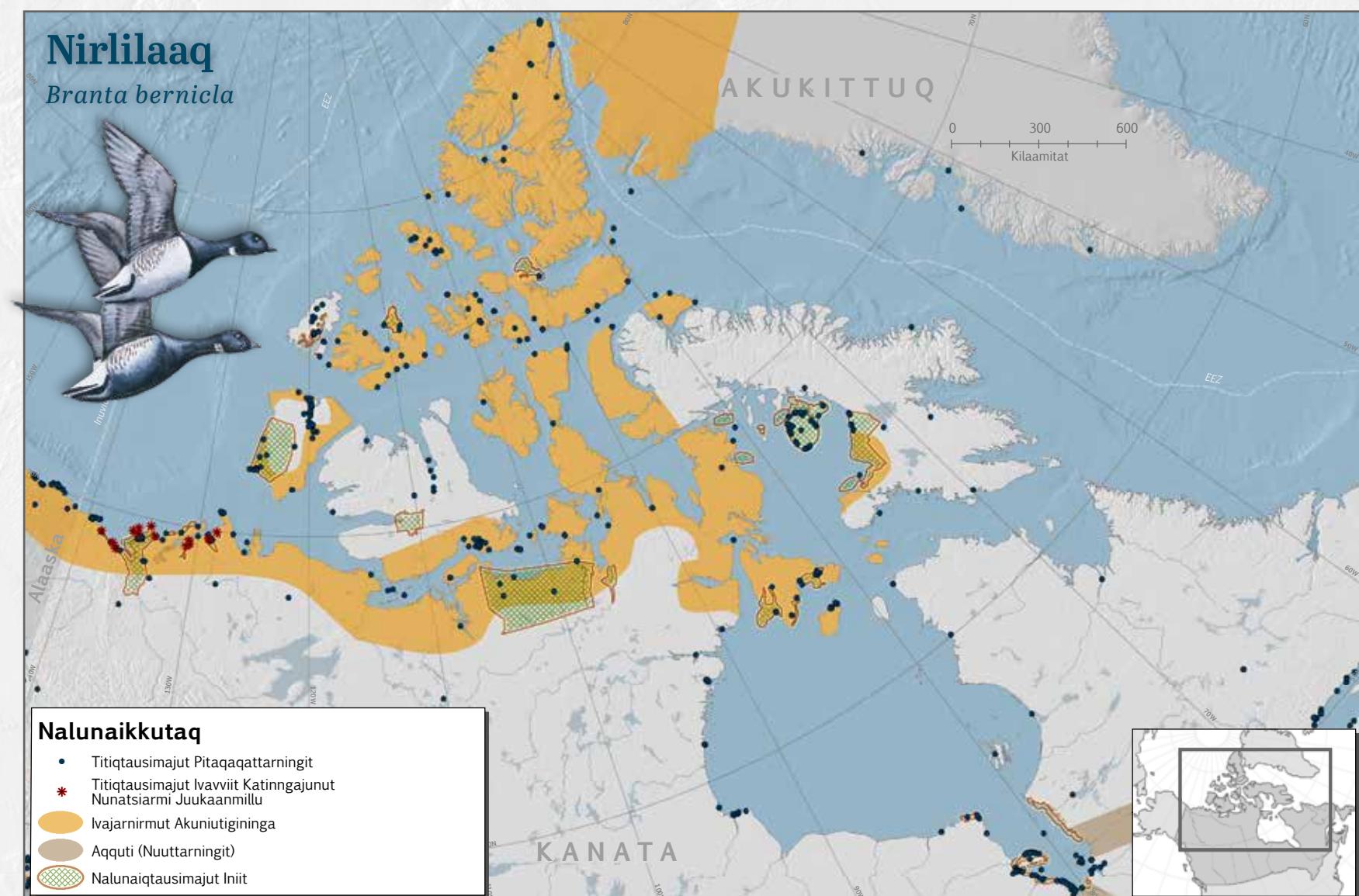
KANGUIT NUATAUSIMAJUT NAKINNGAARNINGIT

- Titqausimajut Pitaqaqtarningit: OBIS. 2016. Nunavutinnumi qanuippalligut Tariurjami Qanuinngiuni Nunavut. Tukisigiarvingani. Govamauqatigilingitit Tariurjalinnumit Katmajuit taakkungangna UNESCO. Atuqtouq; 17/02/2016. <http://www.ibis.org/GBIF> (Nunavutin Uumajunut Tukisigiarnirnut Pilirivvik) (2016). Uvanngaaqtug. <http://www.gbf.org/>
- Naminningit Nuatausimajut: BirdLife International amma NatureServe. 2015. Tingmiat aijiginniggitut nanaunnaarninginnut nunannguaq nunarjuumi. BirdLife International, Cambridge, UK amma NatureServe, Arlington, USA.
- Nalunaiktausimajut Inuit: Tingmiani Qaujisarniit Kanatami. 2015. Pimmaruiut Tingmiani Inuit Kanatami Tuqquausimajukkut. Puat Ruan, Antiaru: Tingmiani Qaujisarniit Kanatami. <http://www.ibacanada.org/>; Kanatami Uumajulirrijuukkut; Latour, P.B. et al. 2008. "Key migratory bird terrestrial habitat sites in the Northwest Territories and Nunavut." (3-ngaq titqausaq). Paippaarjauakusuq 14. Kanatami Uumajulirrijuukkut; Mallory, M.L. amma A.J. Fontaine. 2004. "Key marine habitat sites for migratory birds in Nunavut and the Northwest Territories." Paippaarjauakusuq 109. Kanatami Uumajulirrijuukkut.
- Nunannguarluatarmut Nuatausimajut: Nunannguaq Kanatami 1:1M, ESRI, Flanders Tariurmuit Pilirivvik, Nunarjullattoaq.

NAUJAQ NUATAUSIMAJUT NAKINNGAARNINGIT

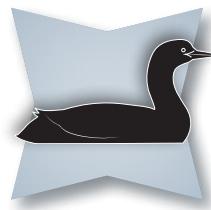
- Titqausimajut Pitaqaqtarningit: OBIS. 2016. Nunavutinnumi qanuippalligut Tariurjami Qanuinngiuni Tukisigiarvingani. Govamauqatigilingitit Tariurjalinnumit Katmajuit taakkungangna UNESCO. Atuqtouq; 17/02/2016. <http://www.ibis.org/GBIF> (Nunavutin Uumajunut Tukisigiarnirnut Pilirivvik) (2016). Uvanngaaqtug. <http://www.gbf.org/>
- Naminningit Nuatausimajut: BirdLife International amma NatureServe. 2015. Tingmiat aijiginniggitut nanaunnaarninginnut nunannguaq nunarjuumi. BirdLife International, Cambridge, UK amma NatureServe, Arlington, USA.
- Nalunaiktausimajut Inuit: Tingmiani Qaujisarniit Kanatami. 2015. Pimmaruiut Tingmiani Inuit Kanatami Tuqquausimajukkut. Puat Ruan, Antiaru: Tingmiani Qaujisarniit Kanatami. <http://www.ibacanada.org/>
- Nunannguarluatarmut Nuatausimajut: Nunannguaq Kanatami 1:1M, ESRI, Flanders Tariurmuit Pilirivvik, Nunarjullattoaq.

Taakkua pitaqaqtarninginnut tikkuaqtuutitit nunannguniittut takusautittijut inigijaujuni nuatausimajunit takujagakarviit titiraqsimajuutinginni, titiqaqtausimajuni, amma upagutisimallut qaujisarnikkut. Inuit tikkuaqtuutiqaluanngitit takusautittiuinnarialit amigaqsinginni uvvaluunniit nuatausimajunit uvvaluunniit tingmiaqannginniujumi. Nalunaiktausimajut Inuit pimariujut tingmiaqarvingnut amma pillutarnut najuqtaullutasuut ininut; taakkua iniuqtit ilisarijauasimajut ikajuqsusuut unurniqsani uvvaluunniit ilaakkungajami atausiakunnuvit umajuni atausiqtut ungataanuluunniit arraagup iluani ilaqrarunngatut katingajuniittut iniit, tingmianguatigiit, ivavviit, niriiviit, giturngiuringit, sulaijarningit, aanniaqarniq, ingirraniq uvvaluunniit ukiuniq.

NIRLILAAQ NUATAUSIMAJUT NAKINNGAARINGIT

- Naminningit Nuatausimajut: BirdLife International amma NatureServe. 2015. Tingmiat aijiginniggitut nanaunnaarninginnut nunannguaq nunarjuumi. BirdLife International, Cambridge, UK amma NatureServe, Arlington, USA.
- Nalunaiktausimajut Inuit: Tingmiani Qaujisarniit Kanatami. 2015. Pimmaruiut Tingmiani Inuit Kanatami Tuqquausimajukkut. Puat Ruan, Antiaru: Tingmiani Qaujisarniit Kanatami. <http://www.ibacanada.org/>; Kanatami Uumajulirrijuukkut; Latour, P.B. et al. 2008. "Key migratory bird terrestrial habitat sites in the Northwest Territories and Nunavut." (3-ngaq titqausaq). Paippaarjauakusuq 14. Kanatami Uumajulirrijuukkut; Mallory, M.L. amma A.J. Fontaine. 2004. "Key marine habitat sites for migratory birds in Nunavut and the Northwest Territories." Paippaarjauakusuq 109. Kanatami Uumajulirrijuukkut.
- Nunannguarluatarmut Nuatausimajut: Nunannguaq Kanatami 1:1M, ESRI, Flanders Tariurmuit Pilirivvik, Nunarjullattoaq.

UKIUQTAQTUMI-IVAJATTUT TARIURMIUT MITIIT – 1

Amaulirjuaq, Qingaliq, amma Pamiukutaalik Mitiq

SIJJAQPASINGMI
AMMA TARIURMI
TINGMIAT

- Kanguit
- **Tariurmiut mitiit**
- Qaqsaq
- Tariurmiut tingmiat
- Sijjamiut tingmiat

Qanuilinganirijatuqangit

15-nik ajiiginnigittuni tariurmianut mitiqtalik Kanatami Mialiganillu. Tamanna ilaqaqtuq pingasuni Ukiuqtaqtumi qiturngiupaktunit aviktuqsimajut taakkua Amaulirjuaq (*Somateria mollissima*) – Uanliningani ilangit (*Somateria borealis*), Kangiqsualup Iluani ilangit (*Somateria sedentaria*), amma Pasivikmi ilangit (*Somateria v-nigra*). Amaulirjuaq anginiqpaangujuq mitirni Kanatami Mialiganillu, marruqsuqtuni anginiqsaq Pamiuqqquqjumi Mitirmi (*Clangula hyemalis*).

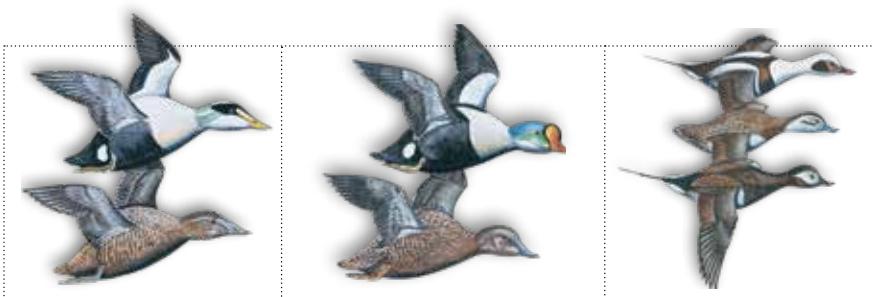
Qingaliq (*S. spectabilis*) akunniqsupaluktuq taikkua marruuk qitiani timingita anginingit. Taakua timingita angiliriinningit namiiqattarninginnut uumanasuarnirmut atuqpaktanginni. Taimaipalusut, Amaulirjuat marruqsuqtuti uumakutaaqnsausut Pamiukutaalingni Mitirni (7.4 arraagut takunnaqasiutilugu 3.1 arraagut), qiturngiunasarunnaqsisut (pingasut takunnaqasiutilugu marruunnik arraaguqaliqtillugit), manniqannginniqsausut (pingasunik tallimanut takunnaqasiutilugu tisamauqutungigaaqtut tisamauqutunut). Tukisigarutit makkuktut annaumanasuarnginnut amigaktut, kisiani attiuunusasijauq tamainnut pingasunut uomajunut.

Pingasut uomajut aviksimalut ajiigipalukti iliqqusilit amma uomajukkuvliit. Tamarmi ukiuqtaqtumi qiturngiupaktut nanituinnaarningit amma aviktuqsimauqtut Ukiuqtaqtumi amma Ukiuqtaqtupasingmi sijjangini tariunginnillu naujuutasunik Kanatami kiturngiunaqsitillugu. Atuni aksurjuaraaluk katinngausut ukiukkut, ajiigiaqattangittut, kisiani katiluaqpangittut qiturngiulitqillugu. Amaulirjuat ivaqattaqtut katinngauqtaallutti, tariurmi qikiqtaralaani, angijuutini katinngausut tasiujarni

sarvaniluunniit (sikusimanngitut avalautausimajut sikumut) qiturngiurnannigittilugu. Taanna katinngauqtunut iliqqusirijaq tukiqaqtuq Amaulirjuat nauttiqsusarainnaqtut kiturngiunaqsitillugu. Qingaliit aviktuqsimausut amma ivatuumnarialit Amaulirjuat qanigianginni, mikittuutaulluti qikiqtani, uvvaluunniit ungasigilluti sijjaqpaasiup nunangan. Pamiukutaalit Mitiit ivaggujut ungasigilluti, kisiani katinngauttiarunnangittut uvvaluunniit inutusuut tasiarjuit qanigianginni sijjaqpaasiup masauninginni. Suuqaimma Qingaliit amma Pamiukutaalik Mitiit ungasigiinnisaungmata, taimainninginnullu, takujausarainngittut amma nauttuqsirnirmut qiturngiunaqsitillugu, unurningit nalauttaaqtausuut ukiuvinginni qujisarniujuni.

Nanituinnaarningit

Tamarmi pingasut aviksimalut Pasivikmi amma Atlaantikmi sijjaup imanginni ukiungitillugu. Pingannangata sijjangani, Amaulirjuat ukiuqattaqtut Alaaskaup nigliani amma Aleutian Qikiqtarujunginni. Kanangnangata sijjangani, ukiuqattaqtut sijjaqpasianni Atlaantik Kanatami amma uangnakpasiani Mialiganii niganut Chesapeake Tasiujarjuanganut, Akukittuup nigliata sijjaqpasianut. Kangiqsualup Iluani unurningit (*sedentaria*) ukiuqattaqtut tariup imanginni Qikiqtat qanigiangani Kangiqsualup Iluani niqipasiani. Qingaliit amma Pamiukutaalik Mitiit ukiuqsiuqpangmijut taakkua ajiipalungititut Amaulirjanut. Qingaliit imainnarmiiniqsausut, amma Pamiukutaalit Mitiit niganirjuarniqsausut Pasivik sijjangani, Oregon uangnanganut. Pamiukutaalik Mitiit ukiugajuungummijut tamainnik tallimani Great

Titiraqsimajut 1:
Silarjuami amma Kanatami piuqsuarnimut qanuilinganinga amma nunarjuap aviksimaningit piuqsuariqarninginnut sivilliujajarialit ilanginnut tariurmianut mitirnut.

Nunarjuarmi Piuqsuarnimut Qanuilinganingit ¹	ULURIANAQTUMIINKASAKTUT	ULURIANANGINNIQPAAMIITTUT	ATTUQTAUSARAITTUQ
Nunarjuap aviksimaningit Piuqsuarnimut Pijajuarialit ²	QUTTIKTUQ	QUTTIKTUMMARIK	QUTTIKTUMMARIK
Kanatami Piuqsuarnimut Qanuilinganingit (uumajut) ³	QANUINNGITTUT	ATTUQTAUSARAITTUT	QANUINNGITTUT

¹IUCN 2015, ²Kanatami Mialiganillu Imarmiutat Tingmiat Aulatauninginnut Parnautimi 2004, ³CESCC 2011.

Arnarluk Amaulirjuaq nirjuq miqqulingni amma tisijumillu saunilinni sikuup ataani. (ajinnguaq: Joel Heath)

Tasialungni, unuqturjuaraalulluti nanijaugajuut (10,000-nginnik 100,000-nut) sijjait imanginni Atlaantik qitippasiani Mialiganii. Amaulirjuat amma Qingaliit nirinniqsausut iqqanganiittuni qimirluqangnittuni arraagulimaq, suurlu uvilut amma miqqulingni, kisiani asinginnittau imarmiutani qimirluqangnittuni nirituinmariqarmijut. Qingaliit nirivangmijut piruqsianit qiturngiuvviavktuni. Pamiukutaalit Mitiit ajiiginnigittunit niriqattaqtut, kumangni amma innarni qupirrungni amma tisijuni saunilingni. Pingasulimaani, mannilit arnait qanigjanganittuni nirivaktut, ivavingani qimailaukatuinnasuug imiriaqtaqtuni.

Pimmariuning Inungnut

Tariurmiut mitiit, piluaqtumi amaulirjuat, pijaunasukkaaluit nirijaksanirmut Kanataup Ukiuqtaqtungani; manningi nuatauvaktut nirjavaktuti aulajaqtaqtillugu, ivavingillu qunigungit nuatauvaktut niurrutaunimut inigijaujunit ilanginni. Amaulirjuat angunasuktaunipaasut tariurmianut tingmiani Nunavummi, ilangit Inuit nunalingit aksualuk taakkuniga niriqattaqtut arraagulimaapalungmi (suurlu Sanikiluaq, Qikiqtani). Amaulirjuat angunasuktauningit qaujisqatausuut arraagutamaat angunasunnirmut qaujisarnirmut apiqqutini. Taakkua titiqqaniarvikkuq naksiuqjausuut angunasuktitut pijuunautingillu (tagvuuna ilainnangani nuattivaktut angunasunniujumit suuqamma Nunaqaqqaqsimajut niuviriatungittut pijuunautimi) uvvaluunniit isumaqsuataujut nunalingmi pilirangiulluti. Amaulirjuat angunasigiasuunut pijuavangmijut Atlaantik Kanatami amma Niu Ingalanmi, amma Kanataup Ukiuqtaqtungani ivajuit pijaunasukkaallungmijut nirjaksamut Akuktuni.

Atutsiarnirmut isumaalunniq

Takkunangat pingsunit uomajunit, taanna Amaulirjuaq titiqsimajut quttiniqaaqtut atutsiarnirmut isumaaluuutauningani nunarjuarmi ("ulurianaqtumiinkasaktut"; takuluq Titiraqsimajut) amma

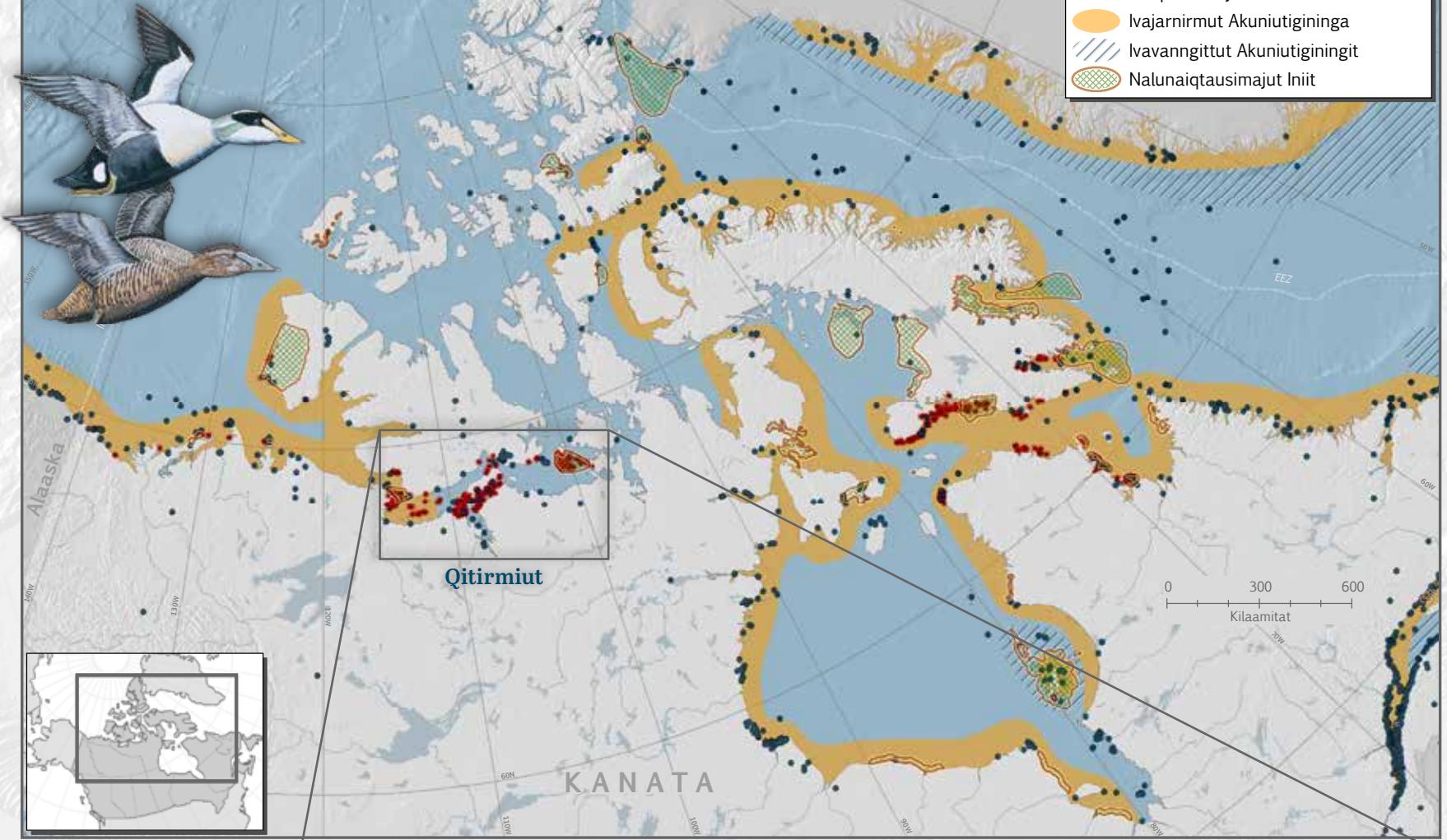
Amigajaujut maannaujuq qaujimajaujunit

Taimaimma, anginiqpaat qaujimajaunngittut taakkununga pingasunut tariurmianut mitirnut attuiniujut silaup asijjiqpallianinanut, aksurjuaraaluk sukkaligialtittijunnaqtuq ulurianaqtuni saqqijaaqtuni. Amigajaujut qaujimajaujunit suli pitali namijiaksanginni amma najuqtausuut utuqtauninginni, suurlu ivavalliajuni niqiksasiuqtillu.

Amaulirjuaq manningi qunirulingmi ivavingmi. (ajinnguaq: Sheila Enfield)

Amaulirjuaq

Somateria mollissima

Taakkua pitaqaqtarninginnut tikkuaqtuutiit nunangnuuittut takuksauttijuit inigijaujuni nuatausimajunit takujagakarvii titiraqsingaquttinginni, titiqaqtasimajuni, amma upagutismalluti qaujisarnikkut. Inni titkuqtautiqaluanngittut takuksauttituinnariiliit amigaqsinginni uvvaluunniit nuatausimajunit uvvaluunniit tingmiagannginniujumi. Nalunaigtausimajut Inni pimarijuut tingmiagvarvingnut amma pilluatarnut najuqtaullatasutut ininut; taakkua inijut ilisarijusimajut ikajuqssuut unurniqsan uvaluunniit ilaakkungajuni atausirmi ungataanuluunniit umajuni atausiqtuut ungataanuluunniit arraagup iluaq ilaqarunnaqtut katinngajuniittut inijut, tingmiangatigii, ivavviit, nirivviit, qiturngiuringit, sulaijarningit, aaniqiqarniq, ingirraniq uvaluunniit ukiuniq.

AMAULIRJUAQ NUATAUSIMAJUT NAKINNGAARNINGIT

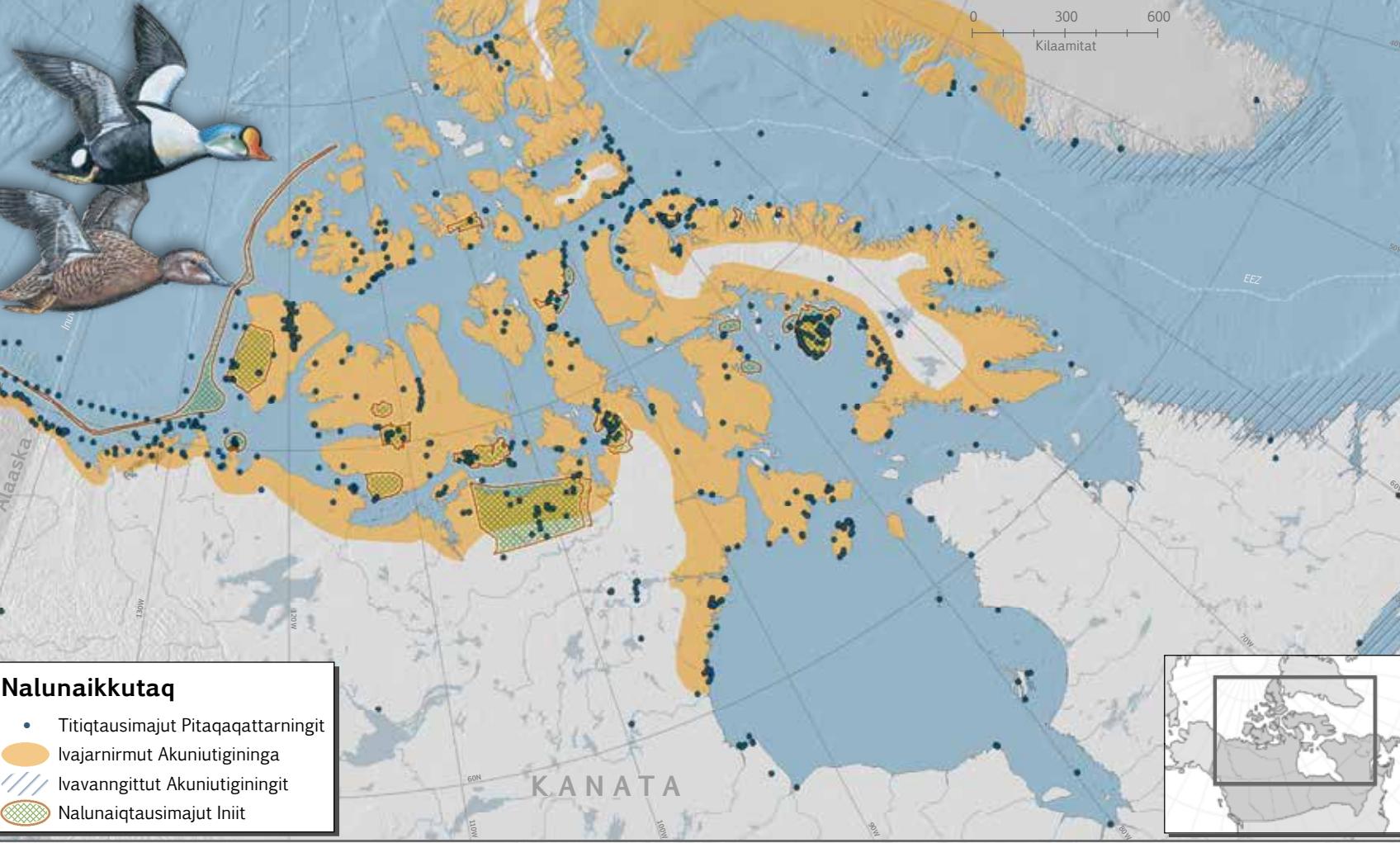
- Titiqtausimajut Pitaqaqtarningit: OBIS, 2016. Nunajualimmami gunipallajuit Tarijuumia Qanuinniujini Tukisiqiarvingani. Gavamugaqtiinginnut Tarijuurimut Katimajuit taakkunganngaa UNESCO. Atuatujuq: 17/02/2016. <http://www.iobs.org>; GBIF (Nunajuumia Uumajilirijjuakkut). 2008. Amaulirjuaq Qaujisarniut Nuatausimajut: 1995, 2006, 2007, 2008.
- Katinngajuniit Nuatausimajut: Alexander et al. 1988; Alexander emma Hawkins, 1988; Cornish emma Dickson, 1997; Avatirilirkut amma Silaup Asijapialillirkut Konatomi. 2016. Amaulirjuaq Qaujisarniut, 1965-2016. Flordreau, FG, Rail, J.-P., Savid, J.-P. 2003. Breeding survey of Common Eiders along the west coast of Ungava Bay, in summer 2000, and a supplement on other nesting aquatic birds. Konatomi Uumajilirijjuakkut, Kuapikmi; Johnson emma Ward, 1985; Kay et al., 2006; Ward, 1979.
- Naminningit Nuatausimajut: Birdlife International emma NatureServe, 2015. Tingmiat ejjiqpingitut nonitunnaoaringinnut nunangnuua nunangnuua. Birdlife International, Cambridge, UK amma NatureServe, Arlington, USA.
- Nalunaikkut AQ: Tarijuumia Qaujisarniit Konatomi. Pimmaruer Tarijuumia Iñiq. Tarijuumia Tarijuumia Konatomi. Tarijuumia Qaujisarniit Konatomi. Puat Ruan, Antioriu. Tingmiat Qaujisarniit Konatomi. Puat Ruan, Antioriu. Tingmiat Qaujisarniit Konatomi. <http://www.ibacanada.org>; Konatomi Uumajilirijjuakkut. 2016. "Key Habitat Sites for Migratory Birds in the Nunavut Settlement Area" (Aaqiqiaqtaq Mai 2016). Avatirilirkut amma Silaup Asijapialillirkut Konatomi; Latour, P.B. emma al. 2008. "Key migratory bird terrestrial habitat sites in the Northwest Territories and Nunavut." (3-rgani titiqataqtaq). Paippaajualaukasuuq 114, Konatomi Uumajilirijjuakkut; Mallory, M.L. emma A.J. Fontaine, 2004. "Key marine habitat sites for migratory birds in Nunavut and the Northwest Territories." Paippaajualaukasuuq 109, Konatomi Uumajilirijjuakkut.
- Nunangnuuatuatormut Nuatausimajut: Nunangnuua Konatomi 1:M, ESRI, Flanders Tariurmuit Pilirivik, Nunarjallataaq.

QINGALIQ NUATAUSIMAJUT NAKINNGAARINGIT

- Titiqtausimajut Pitaqaqtarningit: OBIS, 2016. Nunajualimmami gunipallajuit Tarijuumia Qanuinniujini Tukisiqiarvingani. Gavamugaqtiinginnut Tarijuurimut Katimajuit taakkunganngaa UNESCO. Atuatujuq: 17/02/2016. <http://www.iobs.org>; GBIF (Nunajuumia Uumajilirijjuakkut). 2008. Amaulirjuaq Qaujisarniut Nuatausimajut: 1995, 2006, 2007, 2008.
- Nalunaikkut AQ: Tarijuumia Qaujisarniit Konatomi. Pimmaruer Tarijuumia Iñiq. Tarijuumia Konatomi. Tarijuumia Qaujisarniit Konatomi. Puat Ruan, Antioriu. Tingmiat Qaujisarniit Konatomi. <http://www.ibacanada.org>; Konatomi Uumajilirijjuakkut. 2016. "Key Habitat Sites for Migratory Birds in the Nunavut Settlement Area" (Aaqiqiaqtaq Mai 2016). Avatirilirkut amma Silaup Asijapialillirkut Konatomi; Latour, P.B. et al. 2008. "Key migratory bird terrestrial habitat sites in the Northwest Territories and Nunavut." (3-rgani titiqataqtaq). Paippaajualaukasuuq 114, Konatomi Uumajilirijjuakkut; Mallory, M.L. emma A.J. Fontaine, 2004. "Key marine habitat sites for migratory birds in Nunavut and the Northwest Territories." Paippaajualaukasuuq 109, Konatomi Uumajilirijjuakkut.
- Nunangnuuatuatormut Nuatausimajut: Nunangnuua Konatomi 1:M, ESRI, Flanders Tariurmuit Pilirivik, Nunarjallataaq.

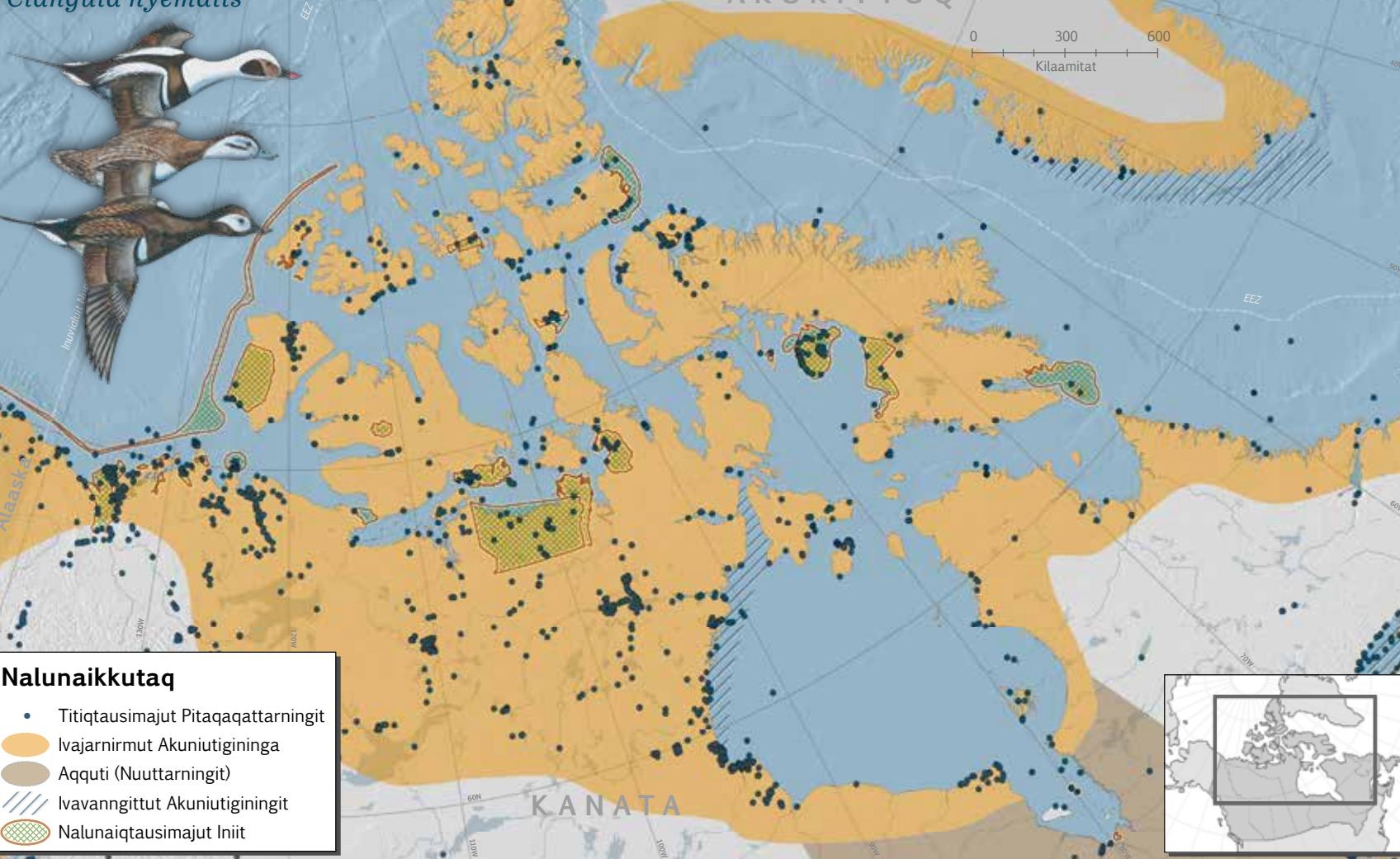
Qingaliq

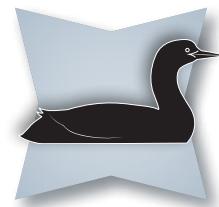
Somateria spectabilis

Pamiukutaalik Mitiq

Clangula hyemalis

UKIUQTAQTUMI-IVAJATTUT TARIURMIUT MITIIT – 2

Qaulluqtami isarulik Scoter, Surf Scoter, amma Qirniqtaq Scoter

SIJJAQPASINGMI AMMA TARIURMI TINGMIAT

- Kanguit
- **Tariurmiut mitiit**
- Qaqsaq
- Tariurmiut tingmiat
- Sijjamiut tingmiat

Qanuilinganirijatuqangit

Tisamani ajigiinnigittuni scoter-talik nunarjuarmi, pingasut qiturniusut Kanataup Ukiuqtaqtupasingani amma Ukiuqtaqtuup ininginni. Scoters ajiungittut, silikut tariumiut mitiit. Qaulluqtami isarulit Scoters (*Melanitta fusca*) anginiqaangujut, angusallut uqumainniliit tickillugu 2 kilugraamnik. Qirniqtaq Scoters (*M. americana*) avalluangani mikinniqsat Qaulluqtami isarulinnik Scoters-nik, amma Surf Scoters (*M. perspicillata*) anginingit akunniqsuqtut. Scoters qiturngiulisut marruunnik arraaguqaliqtillugit, manntaasuut tisamaujuqtunik quliunngiluaqtunut atuni ivajaraangami. Tukisigarutit innait annaumanasuarnginnut amigaktut, kisiani quttitkummariuq (quliini arraagunit ungataanulunni) tamainnut pingasut uumajuntu.

Scoters ajiigipaluktuni iliqqusiliit amma uumajukkuviliit, aviktuqsimaqtut Ukiuqtaqtupasingmi amma attiniqsami Kanataup Ukiuqtaqtungani qiturngiunaqstillugu. Qaulluqtami isarulit Scoters nunarjuarmi ukiuqtaqtulimaami qiturngiupaktut nanituinnaq amma, Kanatami Mialiganillu, qiturngiupaktut uumajuqarvingni prairie-uniraqtajuni Kanataup qitiani amma Puritis Kalampiap nunappasingani. Surf Scoters Kanatami Mialiganillu qiturngiusut, ungasiktiliaqtut ilangit takujaugajuut Juurap uanganakpasi. Qirniqtaq Scoter maannaruluulaqtuq aviktausimajut taassusinga Common Scoter-mi (*M. nigra*) Juurapmi; qiturngiupaktut Kanatami Mialiganillu qassiinnat Rasaup kanangnanganiingmjut. Qirniqtaq Scoters qiturngiunasugijausuut marruiliqqangajuni

unurniujuni. Kanangnangani katinngauqtut taavingga Kangiqsualuup lluuta pingannangani Laapatuamut unurniqpaat Kuapak tarrangiittut. Pingannangani katiingauqtut Ualirnirmiut Kuungata pingannangani pigiasut Nunatsiarmi, sijjaqpasikkut amma ilanginnut Alaaskaup qitianut. Maannaruluulaqtuq qaujisautinut amma qaujisarnirmut nuatausimajut nalungaiqsijut qiturngiunirmut namiqattarninginni Qirniqtaq Scoters amma nunami najugarvilit Kangiqsualuup lluuta pingannangani, isumaqtaqtuq taakkua kanangnangani amma pingannangani qiturngiuqtut aviksimannigittuinnarialit. Scoters aksurjuaraaluk katinngausut ukiukkut, angijuutaulluti ajiqiiqattangittut, kisiani katiluaq pangattut qiturngiuliqtillugit. Qaulluqtami isarulit Scoters ivaqattaqtut unuqtualuulluti katinngalluti, qikiqtaralaaniqsausuut, ilaanniggut ivaqatiqasut naujarnik amma imiqqatalarni. Surf amma Qirniqtaq Scoters ungasinniqsausuut qiturngiuqtillugit amma ivaqattaqtut inuutuulluti tasiralaat amma masait qanigjaani.

Nanituinnaarningit

Tamarmi pingasut scoter aviksimajut kanangnangani amma pingannangani sijjait imanginni Kanatami Mialiganillu ukiungutillugu, kanangnarmiut qiturngiuqtiiq ingirrasut Atlaantik sijjangani amma pingannangani qiturngiuqtiiq ingirrasut Pasivik sijjangani. Pasivik sijjangani, tamainni pingasut umajut taavaniisut Aleutian Qikiqtanginni nigliuanut taununga Baja Kalifuaup ilanganut. Atlaantik sijjangani, tamainni pingasut umajut scoters

Titiraqsimajut 1:
Silarjuarmi amma Kanatami piuqsuarnirmut qanuilinganinga amma nunarjuap aviksimaniningi piuqsuariaqarninginnut sivulluijjaujarialit scoters-nut.

Nunarjuarmi Piuqsuarnirmut Qanuilinganingit ¹	ISUMAALUGIJAUNNGINNIPAAQ	ISUMAALUGIJAUNNGINNIPAAQ	ULURIANAQTUMIIKASAKTUT
Nunarjuap aviksimaniningit Piuqsuarnirmut Pijaujarialit ²	QUTTIKTUMMARIK	QUTTIKTUMMARIK	QUTTIKTUMMARIK
Kanatami Piuqsuarnirmut Qanuilinganingit (uumajuit) ³	QANUINNGITTUT	QANUINNGITTUT	QANUINNGITTUT

¹IUCN 2015, ²Kanatami Mialiganillu Imarmiut Tingmiat Aulatauninginnut Parnautimi 2004, ³CESCC 2011.

Katinngauqtalui Surf Scoters. (ajjinggaq: Paul Colangelo)

Atutsiarnirmut isumaalunniq

Nutarjulimaami, Qirniqtaq Scoter titiqtausimajut quttiniqpaamit atutsiarnirmut isumaalunnaqtut ("ulurianaqtumiikasaktut"), taannali Qaulluqtami isarulik amma Surf Scoter titiqsimajut imaa "isumaalugijaunnginniapaangulit." Tamainni pingasut, kisiani, atutsiarnirmut siuvulluijjaujarialit nunarjuap aviksimaniningi ("quttiktummarik"), amma isumajaujut imailingalluti "qanuuningittut" Kanatami (takulugu Titiraqsimajut).

Ulurianarutautuinnarialit scoters-nut Ukiuqtaqtumi ivavinginni unuqtut, mannillu tingmialallu pijauqattarningit, nirjaksanirmut Kanataup Ukiuqtaqtungani; manningi ilaannikkut nuatauvaktut nirjavaktuti aujalisaqtillugu. Qiturngiurunngittunut angunasunniuvaktuq anginiqsarjuangujuq amma, arraagunit aturataaqtuni, 40,000–50,000 scoters-nik angunasuksimajut Mialigait kanangnaturangani.

Pimmariuninga Inungnut

Tariurmiut mitiit asingititut, scoters pijaunasuvangmijut nirjaksanirmut Kanataup Ukiuqtaqtungani; manningi ilaannikkut nuatauvaktut nirjavaktuti aujalisaqtillugu. Qiturngiurunngittunut angunasunniuvaktuq anginiqsarjuangujuq amma, arraagunit aturataaqtuni, 40,000–50,000 scoters-nik angunasuksimajut Mialigait kanangnaturangani.

Angusalluk Surf Scoter tisijuni saunilinni nirjuq. (ajjinggaq: Nigel Tate)

Amigarijaujut maannaujuq qaujimajaujunit

Unuqtunit qaujimajaqangittut scoters-nut Kanataup Ukiuqtaqtungani, qassinginniiningit amma qanuilinganit, unurninginnut qanuilinganit, unurninginnut aqqijumaningit, amma aktuiniujut inungnut angunasuktauningit. Qaakkanniagut, qaujimajaqluanngittut silaup asijjipallianinganit attuiniutuinnarialiip, suurlu masaujut panipallianingit nunami qiturngiurivuaktut, aksurliqtitsikkannituinnarialit ulurianavagiituni. Tukisiumaniqtaakkannirniq unurningita angininginnut amma qanippallianinginut atutsiarnirmut amma aulattinirmut sivulluijjaujuq tariurmiutanut mitirnut, taakkualimalu pingasut scoters.

Qaulluqtami isarulik Scoter

Melanitta fusca

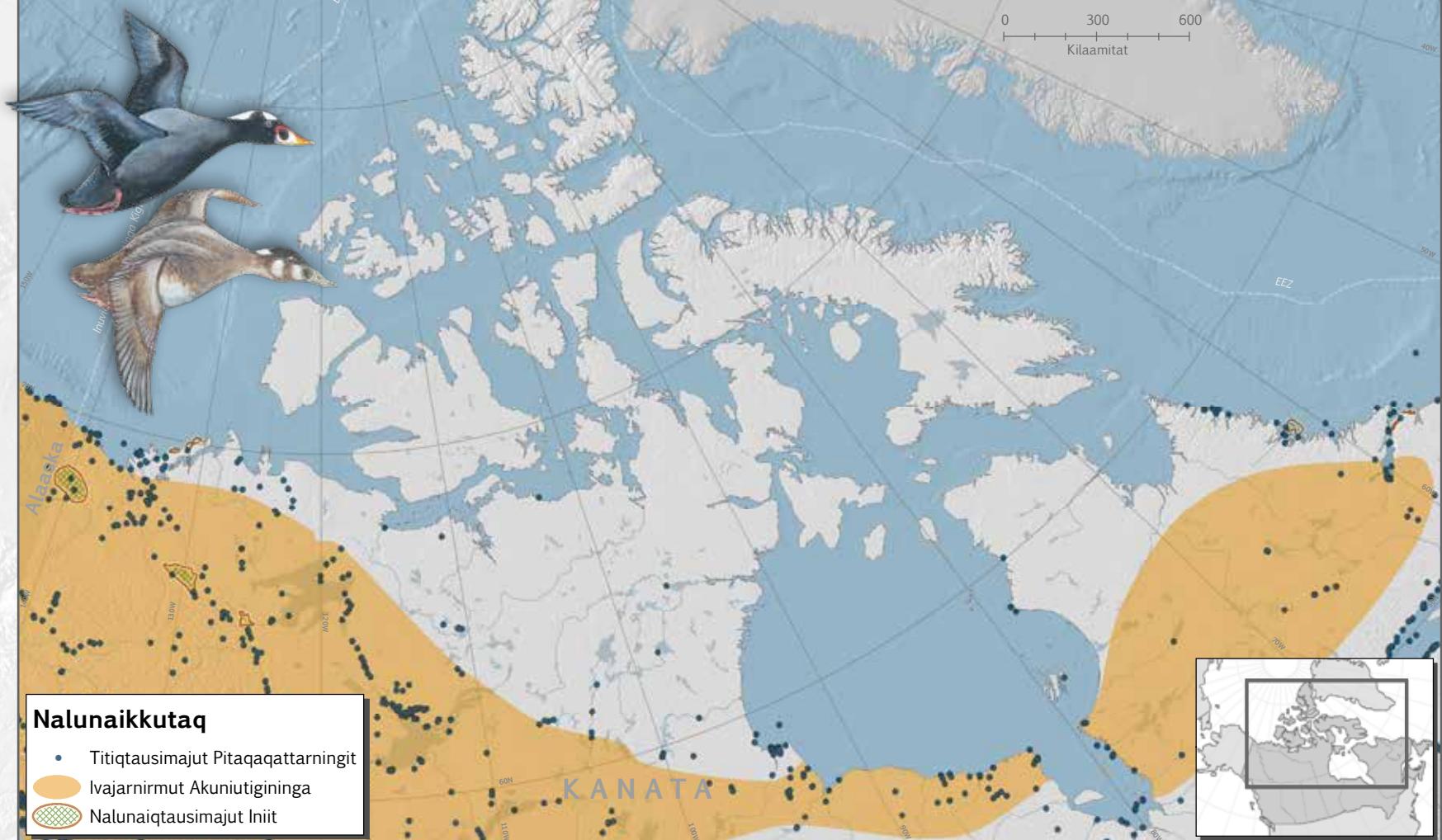

OAULLUQTAMI ISARULIK SCOTER NUATAUSIMAJUT NAKINNGAARNINGIT

- Titiqtausimajut Pitaqaqtarningit: OBIS. 2016. Nunajualimami qanuipallijut Tarijuami Qanuinniujini Tukisigiarvingani. Govamaatiginingitit Tarijuulirinimut Katingijut taakkungangna UNESCO. Ikiagogivik. <http://www.ibis.org> (katimajutauqj uvanu 2016/02/17); GBIF (Nunajurumi Uumojarni Uumajut Tukisigiarimut Pilirivik). 2016. Uvangaqtaaq. <http://www.gbif.org/>
- Nominningit Nuatusimajut: Consortium Gauthier & Guillemette - G.R.E.B.E. 1990. Complexe Grande-Baleine. Avant-projet Phase II. Compte-rendu de l'étude des Macreuses dans le bassin de la Baie James (Habitat et reproduction des Macreuses) (blanc). 14 pages (cilleto) en période de reproduction sur le territoire du complexe Grande-Baleine. Rapport final présenté à Hydro-Québec, vice-présidence Environnement, Saint-Romuald, Québec, 59 mappiqtaaq, Consortium Gauthier & Guillemette - G.R.E.B.E. 1992. Complexe Grande-Baleine.
- Avant-projet Phase II. Étude de l'avifaune et du castor : aire de reproduction des macreuses dans le péninsula Québec-Labrador. Rapport présenté à Hydro-Québec, vice-présidence Environnement, Montréal, Québec, 35 mappiqtaaq. Consortium Gauthier & Guillemette - G.R.E.B.E. 1993. Complexe Grande-Baleine. Avant-projet Phase II. Étude de l'avifaune et du castor : description et utilisation de l'habitat d'élevage des macreuses à l'est 1990. Rapport présenté à Hydro-Québec, vice-présidence Environnement, Saint-Romuald, Québec, 54 mappiqtaaq; Benoit, R., A. Reed, R. Laluomière amma G. Morissette. 1991. Utilisation par la sauvagine des habitats côtiers de la baie de Many Islands, baie James. Rapport présenté au Service écologique, Direction Ingénierie et Environnement, Société d'énergie de la baie James, 62 mappiqtaaq; Benoit, R., A. Reed amma R. Laluomière. 1992. Utilisation par la sauvagine des habitats côtiers de la côte nord-est de la baie James, été 1991. Rapport présenté au Service écologie, Direction Ingénierie et Environnement, Société d'énergie de la baie James, 62 mappiqtaaq; Benoit, R., R. Laluomière amma A. Reed. 1993. Étude de la sauvagine sur la côte-est de la baie James - 1992. Société d'énergie de la Baie James, 91 mappiqtaaq; Benoit, R., A. Reed amma R. Laluomière. 1994. Étude de la sauvagine sur la côte nord-est de la baie James - 1993. Rapport présenté au Service écologie, Direction Ingénierie et Environnement, Société d'énergie de la Baie James, 113 mappiqtaaq; Benoit, R., R. Laluomière amma A. Reed. 1996. Étude sur la Bernache cravant et la Macreuse à ailes blanches (côte nord-est de la baie James - 1995). Rapport présenté au Service écologie, Société d'énergie de la Baie James, 55 mappiqtaaq; Savard, J.-P.L. 1977. Étude de la faune avienne dans les bassins de la Grande rivière de la Baie James et de la Petite rivière de la Baie James (été 1976). Rapport pour Hydro-Québec, Direction de l'environnement, GB-BIOP-CO-77-3. Eco-Recherches Ltée, Pointe-Claire, Québec, 132 mappiqtaaq. Avatirilijikut amma Silaup Asijapialirijikut Kanatomi - Kuopakmi. 2014. Ivajaviruit Scoter-nut Qajuisarniut Uqajusarniut nuatausimajut. Avatirilijikut amma Silaup Asijapialirijikut Kanatomi - Kuopakmi. 2010. Qajuisarniut Uqajusarniut qajuisariniut pilirut. Soqqujusimangitut nuatausimajut. Avatirilijikut amma Silaup Asijapialirijikut Kanatomi - Kuopakmi. 2012. Qajuisarniut Uqajusarniut qajuisariniut pilirut. Soqqujusimangitut nuatausimajut.
- Nalunaiqtausimajut Inuit: Timanion Qajuisarniut Kanatomi. 2015. Pimmarilut Tingmanut Inuit Kanatomi Tugqatuusimajukkut. Puat Ruan, Antleria. Timanion Qajuisarniut Kanatomi. <http://www.ibacanada.org> Kanatomi Uumajulirijirjukkut. 2016. "Key Habitat Sites for Migratory Birds in the Nunavut Settlement Area" (Aqqigiaqtaaq Mai 2016). Avatirilijikut amma Silaup Asijapialirijikut Kanatomi; Latour, P.B. et al. 2008. "Key migratory bird terrestrial habitat sites in the Northwest Territories and Nunavut." (3-nogni titiqatqaujaq). Paippaarijaukauasug 114. Kanatomi Uumajulirijirjukkut; Mallory, M.L. amma A.J. Fontaine. 2004. "Key marine habitat sites for migratory birds in Nunavut and the Northwest Territories." Paippaarijaukauasug 109. Kanatomi Uumajulirijirjukkut.
- Nunangnguarluatarmut Nuatausimajut: Nunangnguaq Kanatomi 1:M, ESRI, Flanders Tariurmuit Pilirivik, Nunarjallataaq.

Surf Scoter

Melanitta perspicillata

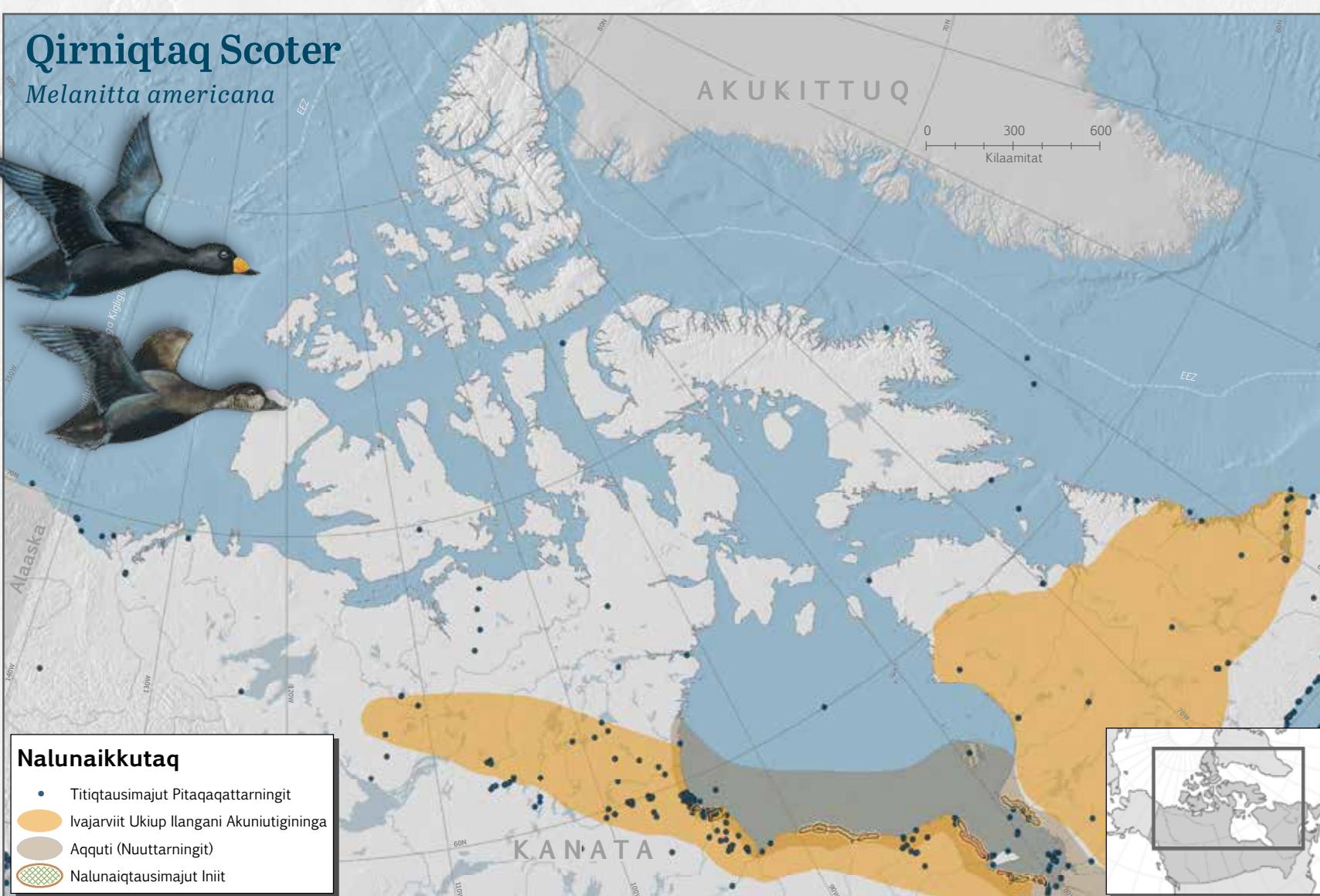

SURF SCOTER NUATAUSIMAJUT NAKINNGAARNINGIT

- Titiqtausimajut Pitaqaqtarningit: OBIS. 2016. Nunajualimami qanuipallijut Tarijuami Qanuinniujini Tukisigiarvingani. Govamaatiginingitit Tarijuulirinimut Katingijut taakkungangna UNESCO. Ikiagogivik. <http://www.ibis.org> (katimajutauqj uvanu 2016/02/17); GBIF (Nunajurumi Uumojarni Uumajut Tukisigiarimut Pilirivik). 2016. Uvangaqtaaq. <http://www.gbif.org/>
- Nominningit Nuatusimajut: BirdLife International amma NatureServe. 2015. Tingmat aijigiiingitit nantinuinaarnginut nunangnguaq nuajurumi. BirdLife International, Cambridge, UK amma NatureServe, Arlington, USA. 2017. Qirniqtaq Scoter Nominningit Nunangnguaq. <https://seaduckjv.org/meet-the-sea-ducks/black-scorer/>
- Nalunaiqtausimajut Inuit: Tingmanion Qajuisarniut Kanatomi. 2015. Pimmarilut Tingmanut Inuit Kanatomi Tuqqutauusimajukkut. Puat Ruan, Antleria. Timanion Qajuisarniut Kanatomi. <http://www.ibacanada.org> Kanatomi Uumajulirijirjukkut. 2016. "Key Habitat Sites for Migratory Birds in the Nunavut Settlement Area" (Aqqigiaqtaaq Mai 2016). Avatirilijikut amma Silaup Asijapialirijikut Kanatomi; Latour, P.B. et al. 2008. "Key migratory bird terrestrial habitat sites in the Northwest Territories and Nunavut." (3-nogni titiqatqaujaq). Paippaarijaukauasug 114. Kanatomi Uumajulirijirjukkut; Mallory, M.L. amma A.J. Fontaine. 2004. "Key marine habitat sites for migratory birds in Nunavut and the Northwest Territories." Paippaarijaukauasug 109. Kanatomi Uumajulirijirjukkut.
- Nunangnguarluatarmut Nuatausimajut: Nunangnguaq Kanatomi 1:M, ESRI, Flanders Tariurmuit Pilirivik, Nunarjallataaq.

Qirniqtaq Scoter

Melanitta americana

Taakkua pitaqaqtarninginnut tikkuaqtuutit nunangnguittut takuksautittijut inigajaujuni nuatausimajunit takuqagakarviit titiraqsimajuqutinginni, titiqaqtausimajuni, amma upagutismalluti gaujisarnikkut. Inuit tikkuaqtuutigaluuarngittut takuksautittiuinnarialit amigaqsinginni uvvaluunniit nuatausimajunit uvvaluunniit tingmiaqginniijumi. Nalunaiqtausimajut Inuit pimariujut tingmiaqarvingnut amma pilluatarnut najuqtaulluatasuut ininut; taakkua iniujut ilisarijausimajut ikajuqsusuut unurniqsani uvvaluunniit ilaakkungajuni atausirmi ungataanuluunniit umajuni atausiqatut ungataanuluunniit arraagup iluani ilaqrarunaqtut katingajuniittut inuit, tingmianguatigii, ivavviit, nirivvit, qiturngiurningit, sulaijarningit, aanniaqarniq, ingirraniq uvvaluunniit ukiuniq.

QIRNIQTAQ SCOTER NUATAUSIMAJUT NAKINNGAARNINGITDATA

- Titiqtausimajut Pitaqaqtarningit: OBIS. 2016. Nunajualimami qanuipallijut Tarijuami Qanuinniujini Tukisigiarvingani. Govamaatiginingitit Tarijuulirinimut Katingijut taakkungangna UNESCO. Ikiagogivik. <http://www.ibis.org> (katimajutauqj uvanu 2016/02/17); GBIF (Nunajurumi Uumojarni Uumajut Tukisigiarimut Pilirivik). 2016. Uvangaqtaaq. <http://www.gbif.org/>
- Nominningit Nuatusimajut: BirdLife International amma NatureServe. 2015. Tingmat aijigiiingitit nantinuinaarnginut nunangnguaq nuajurumi. BirdLife International, Cambridge, UK amma NatureServe, Arlington, USA. 2017. Qirniqtaq Scoter Nominningit Nunangnguaq. <https://seaduckjv.org/meet-the-sea-ducks/black-scorer/>
- Nalunaiqtausimajut Inuit: Tingmanion Qajuisarniut Kanatomi. 2015. Pimmarilut Tingmanut Inuit Kanatomi Tuqqutauusimajukkut. Puat Ruan, Antleria. Timanion Qajuisarniut Kanatomi. <http://www.ibacanada.org> Kanatomi Uumajulirijirjukkut. 2016. "Key Habitat Sites for Migratory Birds in the Nunavut Settlement Area" (Aqqigiaqtaaq Mai 2016). Avatirilijikut amma Silaup Asijapialirijikut Kanatomi; Latour, P.B. et al. 2008. "Key migratory bird terrestrial habitat sites in the Northwest Territories and Nunavut." (3-nogni titiqatqaujaq). Paippaarijaukauasug 114. Kanatomi Uumajulirijirjukkut; Mallory, M.L. amma A.J. Fontaine. 2004. "Key marine habitat sites for migratory birds in Nunavut and the Northwest Territories." Paippaarijaukauasug 109. Kanatomi Uumajulirijirjukkut.
- Nunangnguarluatarmut Nuatausimajut: Nunangnguaq Kanatomi 1:M, ESRI, Flanders Tariurmuit Pilirivik, Nunarjallataaq.

UKIUQTAQTUMI-IVAJATTUT QAQSAUT

Qaqsauq, Tuuligjuaq, amma Pasivik Qaqsauq

**SIJJAQPASINGMI
AMMA TARIURMI
TINGMIAT**

- Kanguit
- Tariurmiut mitiit
- Qaqsauq
- Tariurmiut tingmiat
- Sijjamiut tingmiat

Qanuilinganirijatuqangit

Qaqsaut sukkaittumi innarusuut, timingit angipaluktut innauliqtillugit uumakutaanniqaasut amma attittumi qiturngiusut. Tamarmik tallimat qaqsaut (ilagitt Gaviidae) pitaqaqtut Kanatami Mialiganillu, tamarmik qiturngiusut Ukiuqtaqtumi. Pingasut taakkunangnat, kisiani, atuqpaktut Kanataup Ukiuqtaqtungani nunarjuap aviksimaninginni qiturngiurnirmut – qaqsaq (*Gavia stellata*), Tuuligjuaq (*Gavia adamsii*), amma Pasivik Qaqsauq (*Gavia pacifica*). Tamaainni pingasut tingmiat ivaqattaqtut imattiavangmi uvvaluunniit tasirjungni attittumi sijjami amma nunami inigajaujuni. Qaqsaut niriñqasausut tariup imanginni, asingilli qaqsaut nirivaktut qiturngiuringinni, iqaluit anginingit naammkpatu innarnut qiturnganullu, uvvaluunniit tasirni qanittuni.

Nanituinnaarningit

Qiturngiunaqsitillugu, Qaqsaut amma Tuuligjuaq namituinnaasut nunarjuap Ukiuqtaqtungani, taakkuali Pasivik Qaqsaut naniaugajusuut Kanataup Ukiuqtaqtungani, Alaaskami, amma Saipiuriaup uangnangani. Suuqaimma qaqsaut qiturngiuringit namituinnaarmata nunami, aksururnaqtuq naasanasuktugit amma nauttiqsurnirmut, tautunnguarlugilli katinngauqattaqtualut tingmiat asingit. Qiturngiurnangitillugu, tamaannik pingasut qaqsaut Kanataup Ukiuqtaqtunganiipattut naniausut tariup sijjangita imanginni. Qaqsaut aviksimasut Pasivik amma Atlaantik Tariurjuanginni ukiukkut. Ingiratillugit,

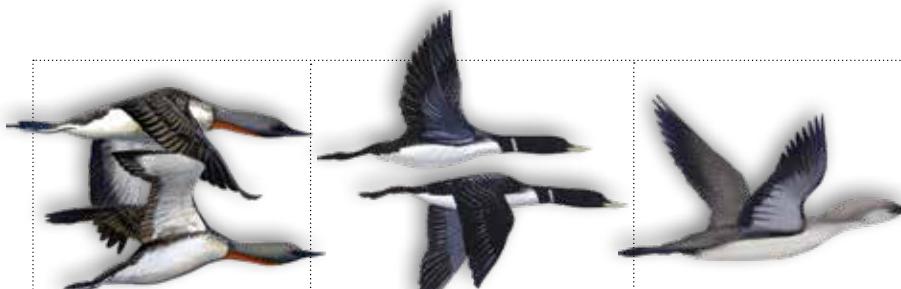
tingmiat ukiuqattaqtut Atlantik sijjangani Kangiqsualup Iluani aqquaalaunnginninginni Siqinirmiunut amma Great Tasialunnut nigianuuqpaliallillugit. Tuuligjuaq qiturngiuqtut Kanataup Ukiuqtaqtungata qitiani amma ualiningani amma Alaaskami ukiuqpaktut Pasivik uangnangata sijjangani tikippaktut nigianut Kaalivuaniaup uangnanganut amma Quqsutqaq Tariurmut Pasivik pingannangani. Pasivik Qaqsaut ukiuqattaqtut Pasivik kananganangata sijjanginni Alaaskami Miksikuumut.

Pimmariuninga Inungnut

Kanataup Ukiuqtaqtulimaangani, tamaannik qaqsaut ilaannikkut nirjaksanijauvaktut, manningillu avvuqtatuinnarialit nirjaksanirmut asujalisaqtilugu, angunasuktauluaraalungittuugalut. Taimaittutuqauvuq, Ukiuqtaqtuup ilangani, qaqsaut sulungit, sauningit, amingillu uppirlirinirmut atuqtauqattalauqtut (suuri tuuligjuaq Alaaskami), amma qaqsaut takauaugajusuungummijut sanannguagarni, asininnillu sanajaujuni, unikkaaqtuanillu, uppirlirinirmut kasuumattiaqtut Nunaqaqqaqsimajunut.

Atutsiarnirmut isumaalunniq

Tuuligjuaq titiqtausimajuq quttiktumi atutsiarnirmut isumaalunnaqtumi nunarjuami ("ulurianaqtumiikasaktut"), taakkuali Qaqsaut amma Pasivik Qaqsaut qanuinnginraqtajut ("isumaalugijaunnginnipaaq"; takulugu Titiraqsimajut 1). Kanatami, Tuuligjuaq

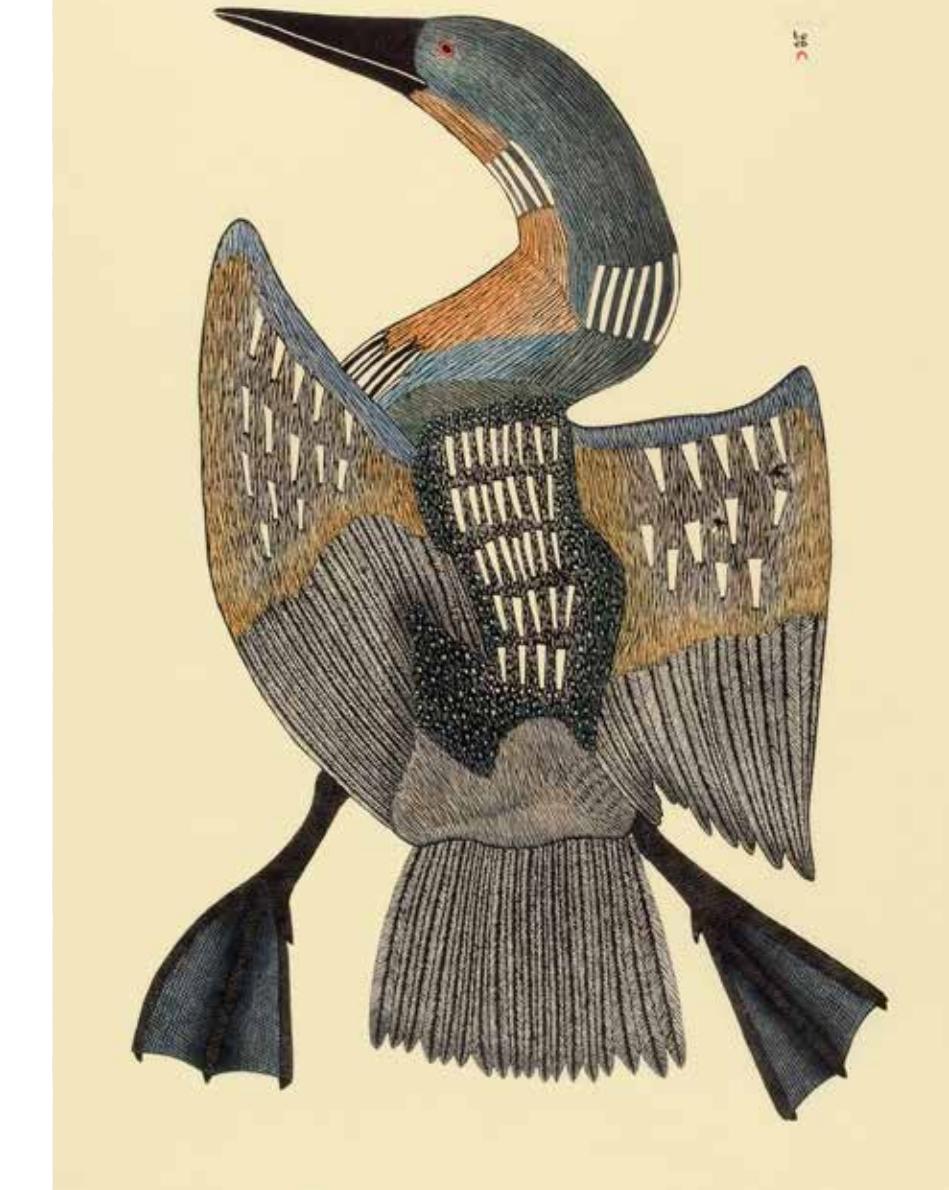

Titiraqsimajut 1:

Silarjuami amma nunarjuap aviksimaninginni piuqsuarnirmut qanuilinganigut qaqsaut.

Nunarjuami Piuqsuarnirmut Qanuilinganigut ¹	ISUMAALUGIJAUNNGINNIPAAQ	ULURIANAQTUMIIKASAKTUT	ISUMAALUGIJAUNNGINNIPAAQ
Nunarjuap aviksimaningit Piuqsuarnirmut Pijaujariallit ²	ISUMAALUNNARJUAQTUQ	ISUMAALUNNARJUAQTUQ	ISUMAALUUTAUPALUKTUQ
Kanata (Isaruit Imaup Qulaagut) ³	ISUMAALUNNALUANNGITUQ	TUKISIGIARUTINI AMIGAKSIUQ	TUKISIGIARUTINI AMIGAKSIUQ
Kanatami Piuqsuarnirmut Qanuilinganigut (uumajuit) ⁴	QANUINNGITTUT	QANUINNGITTUT	QANUINNGITTUT

¹IUCN 2015, ²Kanatami Mialiganillu Imarmiutat Tingmiat Aulatauninginnut Parnautimi, Kushlan et al. 2002, ³Milko et al. 2003, ⁴CESCC 2001.

"qanuinnginraqtajutuq" uvvaluunniit nunattiviusimattiqtuq. Qaqsauq amma Tuuligjuaq titiqsimajut "tingmiat atutsiarnirmut isumaalunnaqtut" Mialigami Iqalulirinirmut amma Uumajulirijirjuakkunginnut.

Qaqsaut attuqtausaraittut sijjami uqusalup kuvininginnut qiturngiuringinni amma ukiivinginni, tamanna pilikkanirunnaqtuq usikattautinut umiarjournat Ukiuqtaqtumi. Asingit ulorianarniit taakkunungta tingmiut Ukiuqtaqtumi ivavinginni taakkuangungmijut nirjaksanirmut avvuqtauqattarningit, iqlugasuutinut pijuauqtarningit, ivavingita najugangit piujunniqpallianingit ulavitauningillu ujararniarnirmut amma uqsalungmugt gaasimullu qiniringinnut piijaininginnullu, surunnaqtunut, asingillu aktuanit silaup asijjiqpallianinganut. Ukiivinginni, isumaaluutauniqpaat ajigjivangittut uumajunut, kisiani pijaqaqsiutiqtarningit kiinaijanirmut iqlugasuaqtinut, surunnaqtunut, amma itijumi anurimut uummaqquiliunirmut pivalliatitsinirmit. Ilangit uvvaluunniit tamaanni ulorianarutit qaqsaunut aksurulikkannirunnaqtut attuanijuunit silaup asijjiqpallianinganut, suurlu nirvaktangita atuinauninginni.

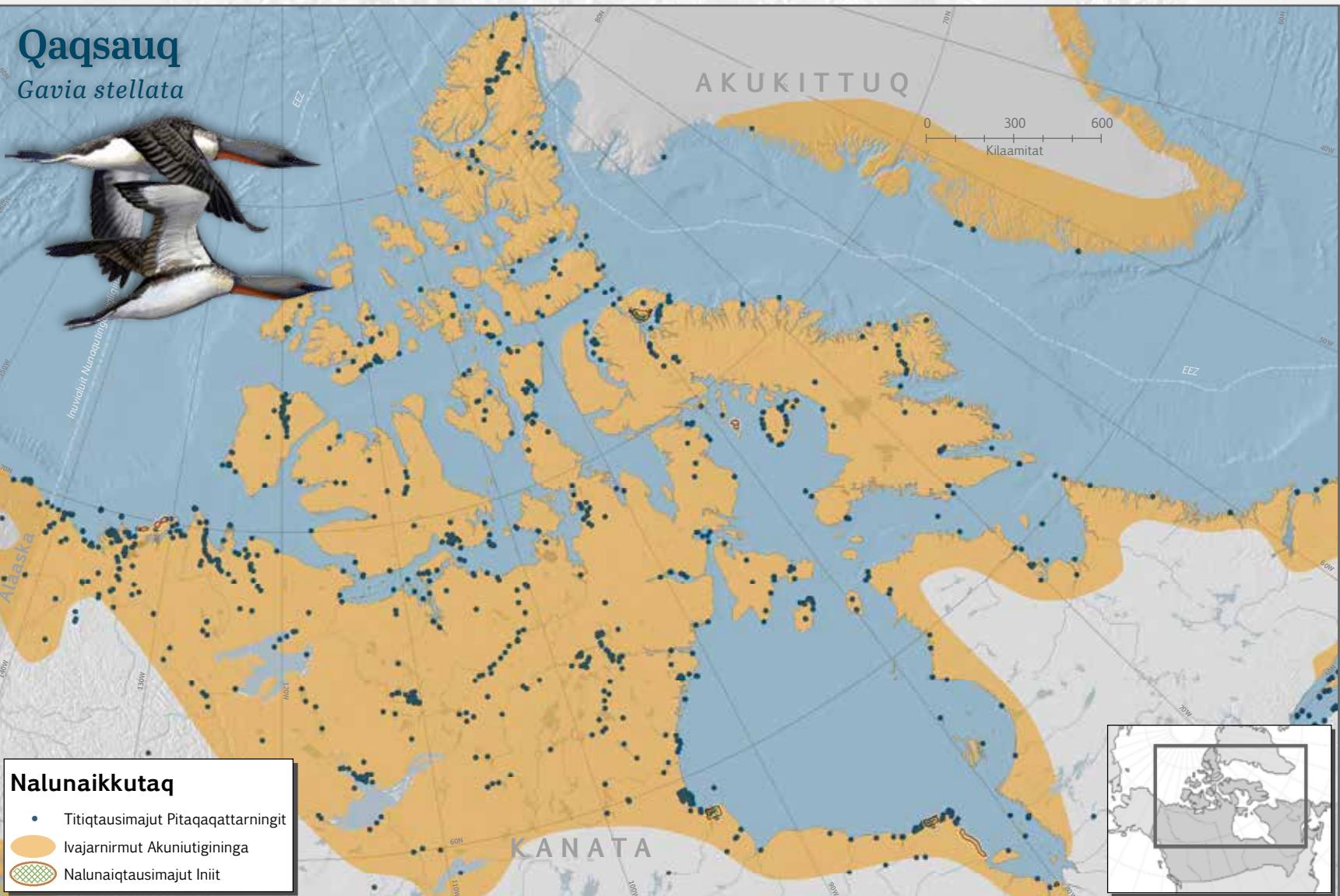
Amigarijaujut maannaujuq quajimajaujunit

Tukisigarutiksagaqluanngittuq maannaujuq annaumanasuarinermut uvvaluunniit angunktauvangninginnut taakkununga uumajunut namiiqattarninginnut Kanataup Ukiuqtaqtungani. Nanituinnaarninginnut tukisigarutit amigaktut namiiqiksanginni qangakkullu, amma tunngaviqarniqsaujut nunalinni Nunaqaqqaqsimajut quajimajanginni, takauqattaqtutuquninginni, amma quajimajitat isumajianginni. Angijumi aaqqiksuqsimatsiaqtumi quajisaqsimajujuqanngittuq taakkununga; taimaimmat aturunnaqtut tukisigarutit naniinnginnut amma unurninginnut amma qanuippallianinginnut amigaksijut. Ungasiktumuungajut nunarjuap aviksimaninginni nuatausimajut saqqiaqtaut uqaqtut asijjiqsimaluanngittut taakkua Pasivik Qaqsauq amma Qaqsaut unurninginni amma unrunniivalliajut taakkua Tuuligjuaq. Ilangit qangattaqtitaismajukkut quajisautit Tuuligjuaq amma Qaqsaut atuqtasimajut maannamaa ukiuni pingannangani Kanata amma Mialigani.

Qulaani: Pasivik Qaqsauq amma qiturnganga. (ajinnguaq: Michael S. Quinton)

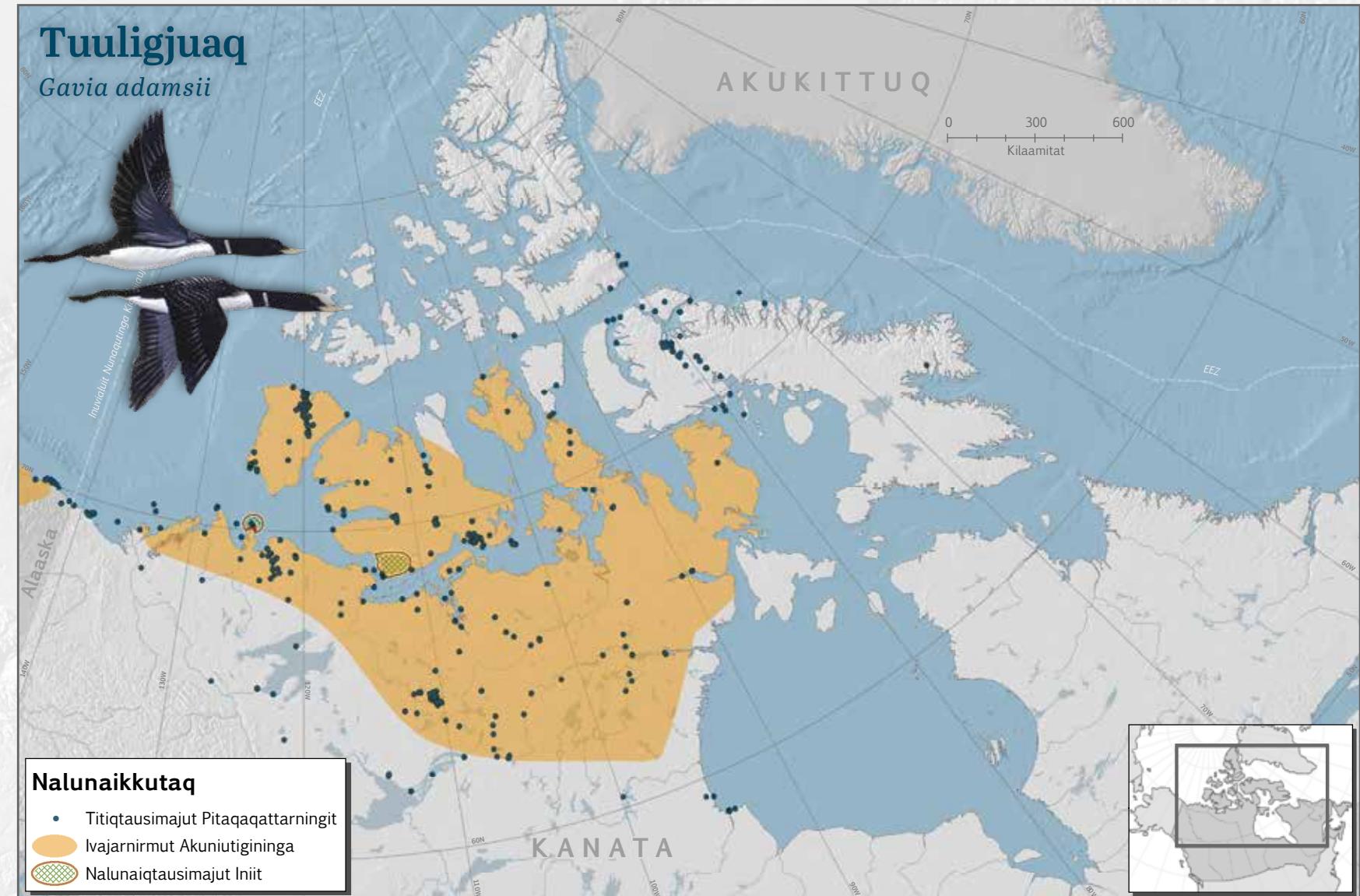
Qulaani saumiani: Qaqsaut takauaugajusuungummijut sanannguagarni, asininnillu sanajaujuni, unikkaaqtuanillu, uppirlirinirmut kasuumattiaqtut Nunaqaqqaqsimajunut. (titiqtugaq: Mayoreak Ashoona, Tuulirjuaq, 2009 Ujararnu Atuagarmul, 102.3 x 74 cm, saqqitauuq anigiqtausimalluni Kinngarni Titiqtugarvingani)

Qulaani taliqpiani: Qaqsauq ivajuq. (ajinnguaq: Wayne Lynch)

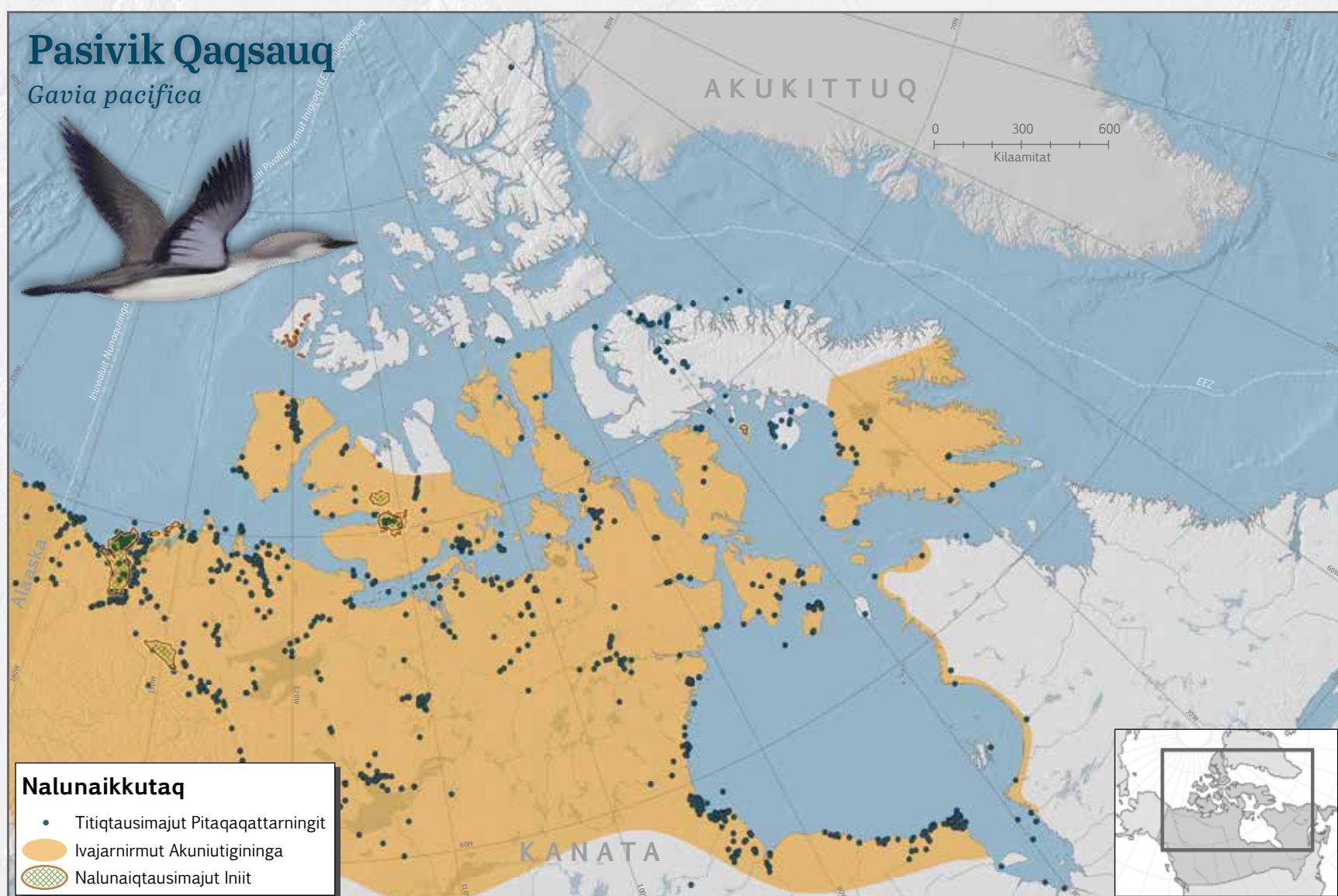
QAQSAQ NUATAUSIMAJUT NAKINNAARNINGIT

- Titiqtausimajut Pitaqaqtarningit: OBIS. 2016. Nunarjuallimmiini canuippallajut Tarirjuami Qanuinngijuni Tukisigiarvingani. Gavamuaqtigjinnigittut Tarirjuallimminut Katimajut taakkunganngaa UNESCO Atuatajuaq: 17/02/2016. <http://www.iobis.org>; GBIF (Nunarjuami Uumajunut Tukisigiarmit Pilirivvik) 2016. Uvanngaaqtuaq: <http://www.gbif.org/>
- Nominingit Nuatausimajut: BirdLife International amma NatureServe. 2015. Tingmiat oijiginnigittut nunannguiaq nunaq. BirdLife International, Cambridge, UK amma NatureServe, Arlington, USA.
- Nalunaiqtausimajut Inuit: Tingmiani Qajisarniit Kanatami. 2015. Pimmarujut Tingmianut Inuit Kanatami Tuqqutauismajukkuvik. Puut Ruan, Antario: Tingmiani Qajisarniit Kanatami. <http://www.ibacanada.org>; Kanatami Uumajulirijjuakkut. 2016. "Key Habitat Sites for Migratory Birds in the Nunavut Settlement Area" (Aqqigiaqtug Mai 2016). Avatilirijjukut amma Silaup Asijapallirijjukut Kanatami; Latour, P.B. et al. 2008. "Key migratory bird terrestrial habitat sites in the Northwest Territories and Nunavut." (3-nogni titiqtautujaq). Paippaarijaulakusuq 114. Kanatami Uumajulirijjuakkut; Mallory, M.L. amma A.J. Fontaine. 2004. "Key marine habitat sites for migratory birds in Nunavut and the Northwest Territories." Paippaarijaulakusuq 109. Kanatami Uumajulirijjuakkut.
- Nunangguruuatuarmut Nuatausimajut: Nunannguaq Kanatami 1:1M, ESRI, Flanders Tariurmuit Pilirivvik, Nunarjuallattaq.

TUULIGJUAQ NUATAUSIMAJUT NAKINNAARNINGIT

- Titiqtausimajut Pitaqaqtarningit: OBIS. 2016. Nunarjuallimmiini canuippallajut Tarirjuami Qanuinngijuni Tukisigiarvingani. Gavamuaqtigjinnigittut Tarirjuallimminut Katimajut taakkunganngaa UNESCO Ikoogivik (katimajutaujaq uaven 2016/02/17); GBIF (Nunarjuami Uumajunut Tukisigiarmit Pilirivvik) 2016. Uvanngaaqtuaq: <http://www.gbif.org/>
- Nominingit Nuatausimajut: BirdLife International amma NatureServe. 2015. Tingmiat oijiginnigittut nunannguiaq nunaq. BirdLife International, Cambridge, UK amma NatureServe, Arlington, USA.
- Nalunaiqtausimajut Inuit: Kanatami Uumajulirijjuakkut. 2016. "Key Habitat Sites for Migratory Birds in the Nunavut Settlement Area" (Aqqigiaqtug Mai 2016). Avatilirijjukut amma Silaup Asijapallirijjukut Kanatami; Latour, P.B. et al. 2008. "Key migratory bird terrestrial habitat sites in the Northwest Territories and Nunavut." (3-nogni titiqtautujaq). Paippaarijaulakusuq 114. Kanatami Uumajulirijjuakkut; Mallory, M.L. amma A.J. Fontaine. 2004. "Key marine habitat sites for migratory birds in Nunavut and the Northwest Territories." Paippaarijaulakusuq 109. Kanatami Uumajulirijjuakkut.
- Nunangguruuatuarmut Nuatausimajut: Nunannguaq Kanatami 1:1M, ESRI, Flanders Tariurmuit Pilirivvik, Nunarjuallattaq.

Taakkua pitaqaqtarninginnut tikkuaqtuutit nunannguniittut takuksautittijut inigijaujuni nuatausimajunit takujagakarviit titiraqsimajuqutinginni, titiqaqtasimajuni, amma upagutismalluti qaujisarnikkut. Inuit tikkuaqtuutiqaluanngittut takuksautittiuinnarialit amigaqsinginni uvvaluunniit nuatausimajunit uvvaluunniit tingmiaqannginni jumi. Nalunaiqtausimajut Inuit pimariujut tingmiaqarvingnul amma pilluatarnut najuqtalluatasuut ininut; taakkua inijuit ilisirajausimajut ikajusqasut unurniqsanai uvvaluunniit ilaakkungajuni atausirmi ungataanuluunniit uumajuni atausiqatutit ungaatanuluunniit arraagup iluanu ilaqarunnaqtut katinngajuniittut inuit, tingmianguqatigii, ivavviit, niriiviit, giturngiuringit, sulaijarningit, aanniaqarniq, ingirraniq uvvaluunniit ukiuniq.

PASIVIK QAQSUAQ NUATAUSIMAJUT NAKINNAARNINGIT

- Titiqtausimajut Pitaqaqtarningit: OBIS. 2016. Nunarjuallimmiini canuippallajut Tarirjuami Qanuinngijuni Tukisigiarvingani. Gavamuaqtigjinnigittut Tarirjuallimminut Katimajut taakkunganngaa UNESCO Atuatajuaq: 17/02/2016. <http://www.iobis.org>; GBIF (Nunarjuami Uumajunut Tukisigiarmit Pilirivvik) 2016. Uvanngaaqtuaq: <http://www.gbif.org/>
- Nominingit Nuatausimajut: BirdLife International amma NatureServe. 2015. Tingmiat oijiginnigittut nunannguiaq nunaq. BirdLife International, Cambridge, UK amma NatureServe, Arlington, USA.
- Nalunaiqtausimajut Inuit: Tingmiani Qajisarniit Kanatami. 2015. Pimmarujut Tingmianut Inuit Kanatami Tuqqutauismajukkuvik. Puut Ruan, Antario: Tingmiani Qajisarniit Kanatami. <http://www.ibacanada.org>; Kanatami Uumajulirijjuakkut. 2016. "Key Habitat Sites for Migratory Birds in the Nunavut Settlement Area" (Aqqigiaqtug Mai 2016). Avatilirijjukut amma Silaup Asijapallirijjukut Kanatami; Latour, P.B. et al. 2008. "Key migratory bird terrestrial habitat sites in the Northwest Territories and Nunavut." (3-nogni titiqtautujaq). Paippaarijaulakusuq 114. Kanatami Uumajulirijjuakkut; Mallory, M.L. amma A.J. Fontaine. 2004. "Key marine habitat sites for migratory birds in Nunavut and the Northwest Territories." Paippaarijaulakusuq 109. Kanatami Uumajulirijjuakkut.
- Nunangguruuatuarmut Nuatausimajut: Nunannguaq Kanatami 1:1M, ESRI, Flanders Tariurmuit Pilirivvik, Nunarjuallattaq.

UKIUQTAQTUMI-IVAJATTUT TARIURMIUT TINGMIAT

Qaqulluq, Naujaq, amma Akpaq

SIIJAQPASINGMI
AMMA TARIURMI
TINGMIAT

- Kanguit
- Tariurmiut mitiit
- Qaqsaq
- **Tariurmiut tingmiat**
- Sijjamiut tingmiat

Qanuilinganirijatuqangit

Unoqtut tariurmiut tingmiat sukkaittumia innarusuut, timingit angipaluktut innauliqtillugit uumakutaanniqsausuut amma attitumi qiturngiusut. Pingsut tingmiat uvaniqataqut aksualuk aijigiingittuni iliqqusiliit amma uumajukkuviliit, kisiani pirjuqaqtut Ukiuqtaqtumi. Tamainni pingasut uumajut katinngausuut, amma ivaqattaqtut upaktausarainangittuni, innarunni Ukiuqtaqtuuq imangita qanigijaani, piluaqtumi sarvani, pimmariugijaujut niqiksaqisnirmut. Qaqulluit amma akpait unungittuni angijuutini Ukiuqtaqtumi ivaviliit katinngauqtuni (10,000 tingmiat ungataanut) qaujimajauttaqutu Kanatami, pijariakittuq taakkuninga inini nauttiqsujariksa. Imailingamma, Naujat (*Pagophila eburnea*) ivaqattaqtut qattiuuallut (60 tingmiat tungaani) upaktaujunnnangirjaqtuni naujtausuuni qaqqalaangittumi, nunappasimmi, nunatanani (ujarainnarni innaarunni qaqqalunniluunniit), ajurnarutausuut naniaunirmut amma nauttiqsuqtaunirmut.

Nanituinnaarningit

Pingasut nunarjuap ukiuqtaqtungani nanituinnaaqtut, amma Kanatami takujuagajunniqsausuut Ukiuqtaqtuuq kanangnangan. Qaqulluit (*Fulmarus glacialis*) katinngausuut nanituinnaq Qikiqtaaluk kanangnangan. Tallurutiup Imanganut amma Ausuittuup Imangata qanigjaanut. Ilangit qattiuuallit katinngauqtut (80 tingmiat tungaani) saqqiajmijut Niuvanlan

amma Laapatuami. Akpait (*Uria lomvia*) katinngajut naniaugajunniqsausuut Kangiqsualuup Ilua uangnangan amma Sullualummi, amma Sannirutiup Imangata uangnangan amma Sannirutiullu amma Ausuittuup Imanginni. Tamakkii taakkua uumajut angijuutit katinngauqtut naniausuungummijut Alaaskami. Kanatami Mialiganillu, kisiani, Naujat ivaqattaqtut Nunavut uangnanganituq, piluaqtumi Tallurutiup Imangata qanigjangan.

Arraagutamaat nuunninginni, Naujat taimainginnasut, uangnanganinniqsausuut amma sikuup qanigijaani ukiulimaq, taakkuali Qaqulluit amma Akpait niganuuniqsausuut, sikusimannigittunut. Qaqulluit qiturngiuqtut Kanataup Quttiktungani ingirraqattaqtut Laapatuap Tariunganut amma Atlaantik Tariurjuap unangnakpasianut Sannirutiup Imangagut amma Qikiqtaaluup Ikirasangagut. Akpait ingirraqattarmijut Sannirutiup Imangagut amma Sullualukkut taikunga Qikiqtaaluup Ikirasanganut, imaanuukkaniqtut amma tasiujarjuarnu Niuvanlan amma Laapatuam qanigjangan, ununginniqsat Akukittuup nigippasianuusut, amma niganut Mialigait sijjangani taununga Atlaantik qitippasianut.

Pimmariuninga Inungnut

Tariurmiut tingmiat manningillu pijaunasuut nunarjuap Ukiuqtaqtulimaangani. Qaqulluit angunasuktausut ilanginnut ukiuqtaqtumiunut (suurlu Faroe

*Titiraqsimajut 1:
Silarjuarmi amma
nunarjuap aviksimaninginni
piuqsuarnimut
qanuilinganingit
niruaqtusimajunit
tariurmiutanit tingmianit.*

Nunarjuarmi Piuqsuarnimut Qanuilinganingit ¹	ISUMAALUGIJAUUNGINNIQPAAQ	ULURIANAQTUMIIKASAKTUT	ISUMAALUGIJAUUNGINNIQPAAQ
Nunarjuap aviksimaningit Piuqsuarnimut Pijaujariallit ²	ISUMAALUUUTAUPALUKTUQ	ISUMAALUUUTAUPALUKTUQ	ISUMAALUUUTAUPALUKTUQ
Kanata (Isaruit Imaup Qulaagut) ⁴	MAANNAUJUQ ATTARNAQTUMIINGITTUQ	ISUMAALUNNARJUQATUQ	ISUMAALUUUTAUPALUKTUQ
Kanatami Piuqsuarnimut Qanuilinganingit (uumajuit) ³	ATTUQTAUSARAITTUT	ATTARNAQTUMIITTUQ	QANUINNGITTUT

¹IUCN 2015, ²Kanatami Mialiganillu Imarmiutat Tingmiat Aulatauninginnut Parnautimi, Kushlan et al. 2002, ³Milko et al. 2003, ⁴CESCC 2011.

Innaq Naujaq siqinirmiittut Ukiuqtaqtuuup sikuani. (ajjinnguaq: Philip Mugridge)

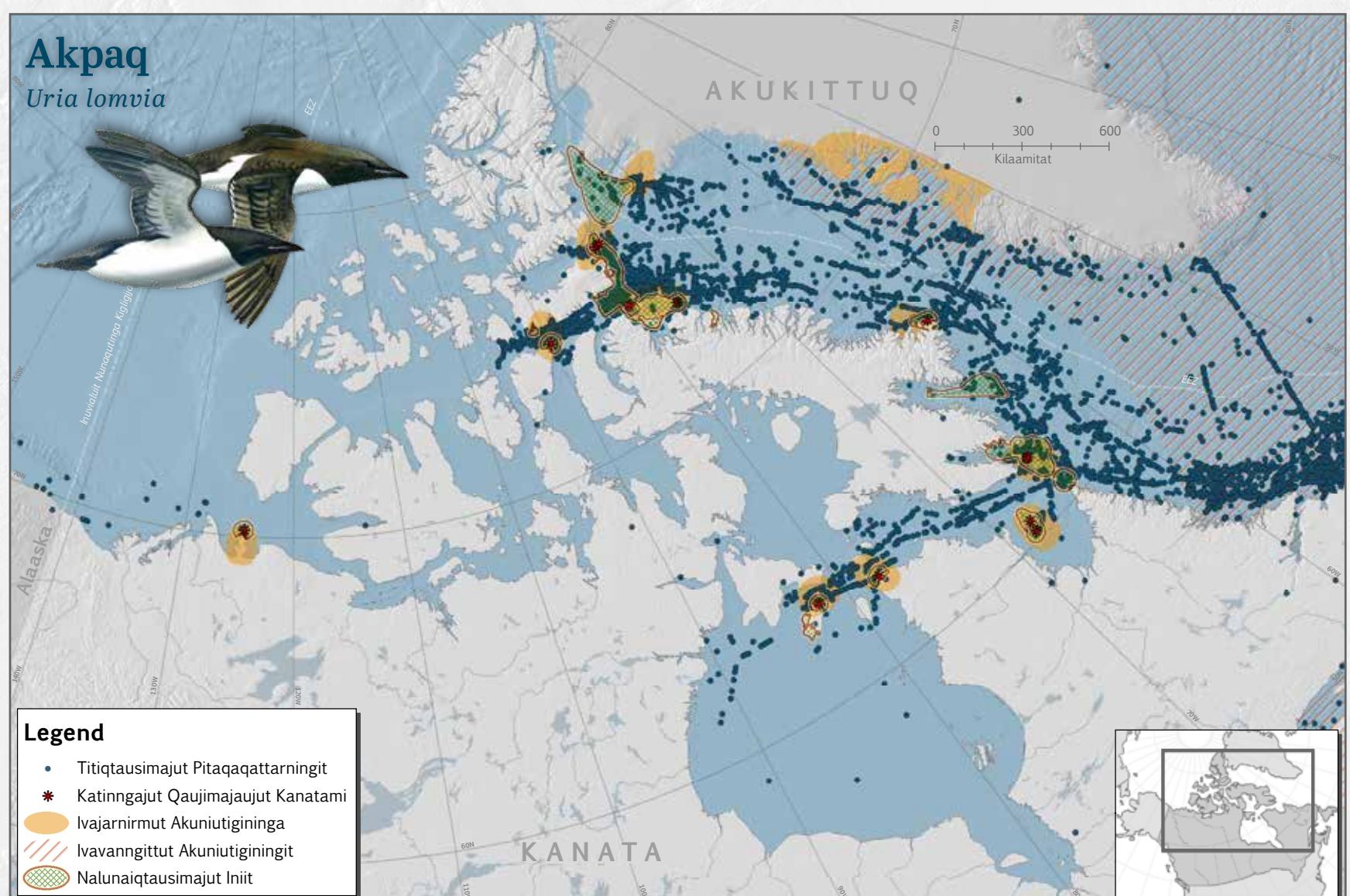
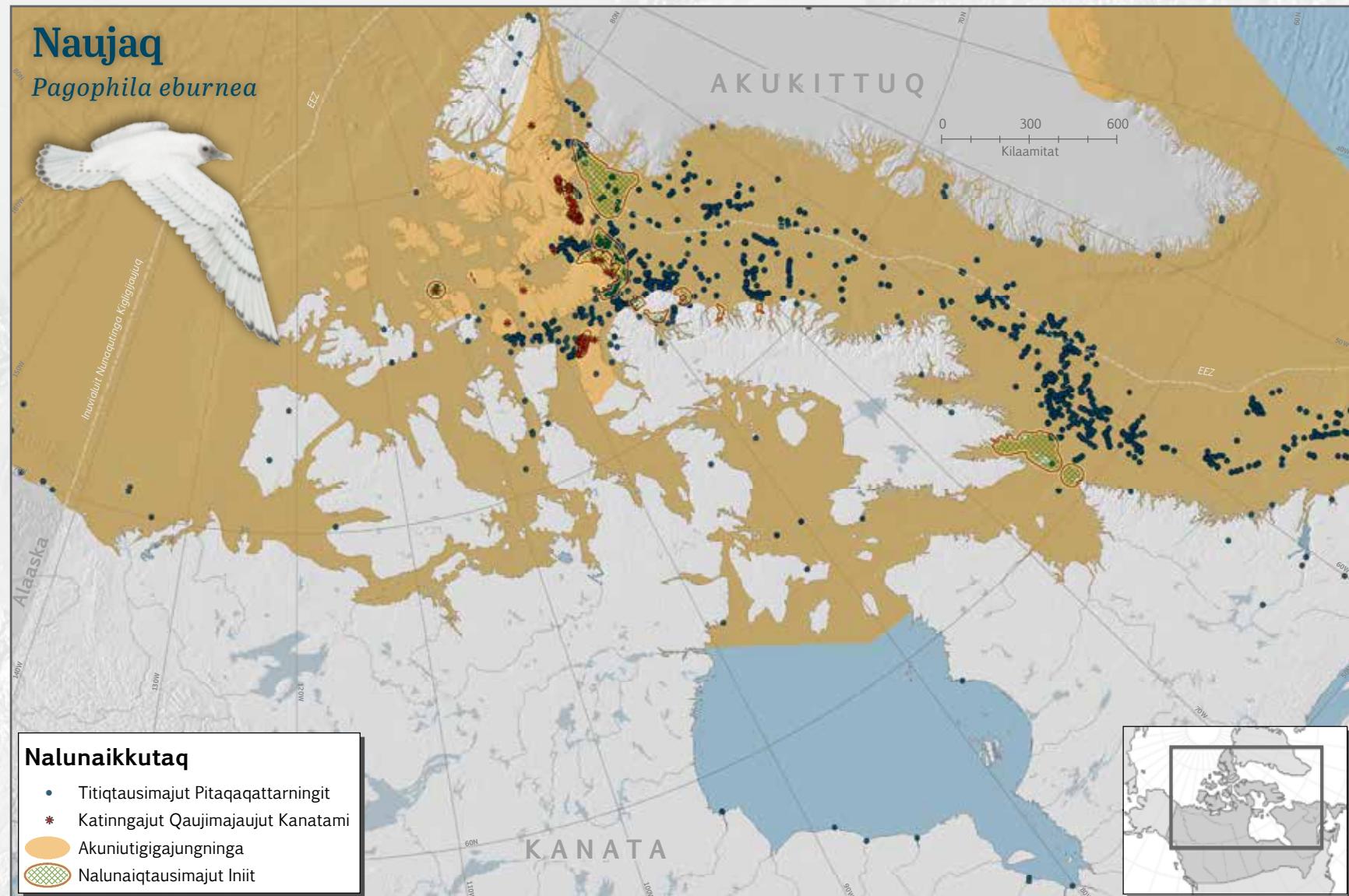
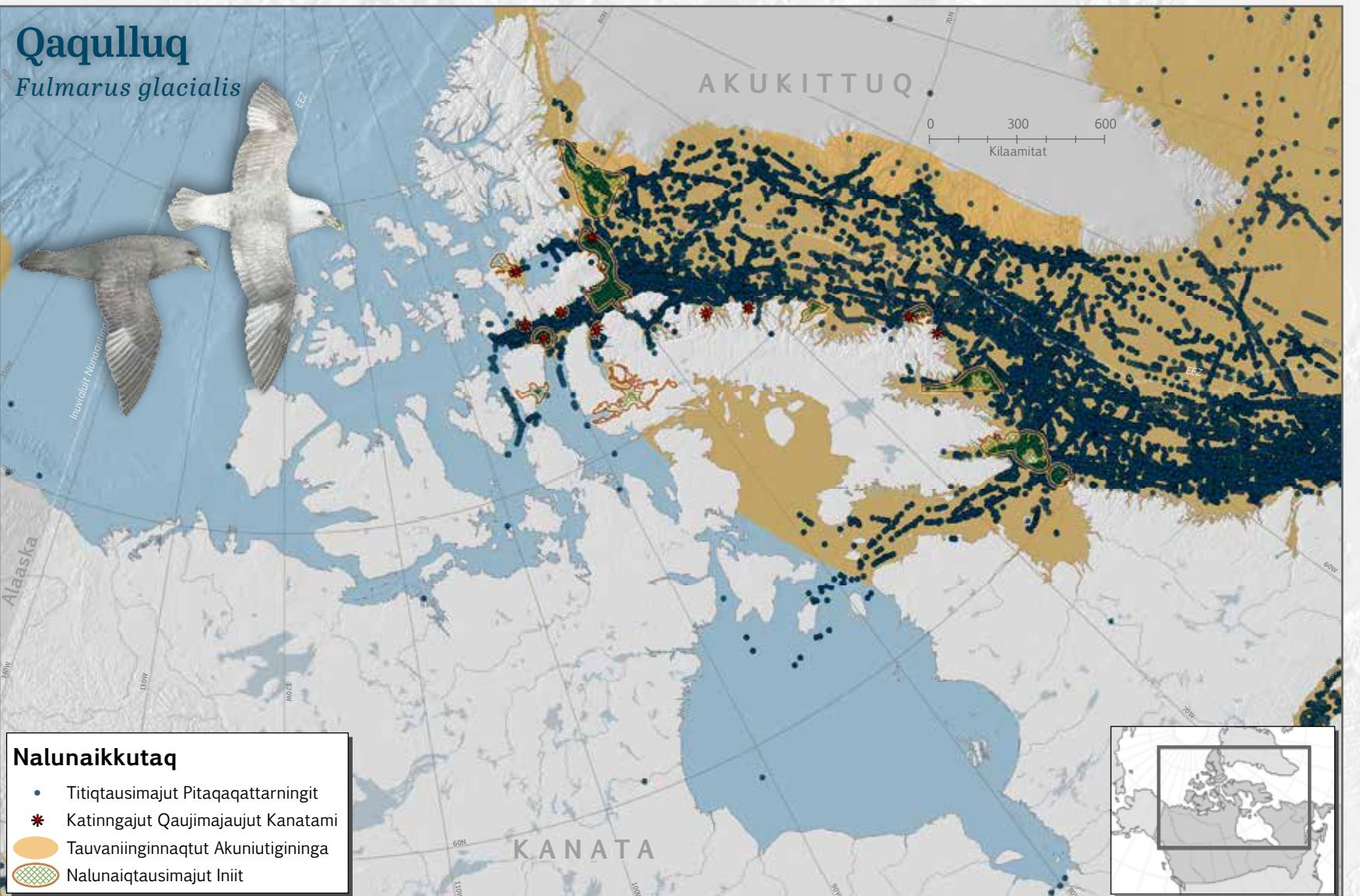
Qulaani saumiani: Akpait sinaani (ajjinnguaq: Design Pics Inc). Qulaani taliqpiani: Qaqulluq ingirrajuq tariup qulaagut. (ajjinnguaq: Arterra Ajjingaut Uqalimaagaqarvik)

Amigarijaujut maannaujuq qaujimajaujunit

Qassiuuningit amma qiturngiuringit taakkua qaqulluit amma akpait qaujimajauttaqut, kisiani ilangit katinngauqtut Nunavuumi qaujisatausimangnitut taimangani 1970-nginni. Qiturngiurnirmut nanituinnaarningit amma kajusiniqatsiarningit Naujarnut tukisiumajaunginniqsaujut. Niriqtarningit nanituinnaarningit tingmianit qiturngiuqtunit, sulaijarningit, ingirranirmut aqquqtit, amma qiturngiungitllugit naujattaqtangita aturningit, namiqatarningit amma/uvvaluunniit uummaksautinut qanuiningit, aksualuk tukisiumajaungnitut tamainut pingasunut uumajunut. Attuajauningit silaup asijiqlalianingan, sikuliringal, nirivaktangita nanituinnaarningit, amma ulavitauningit tariup avatingani qaujimajaunginniqaangujut taakkunungu Ukiuqtaqtumi tariurmi tingmangujunut.

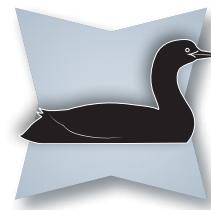
*Akpait katinngajut Aqpatuqjuarmi, Nunavut.
(ajjinnguaq: Jennifer Provencher)*

- QAQULLUQ UATAUSIMAJUT NAKINNGAARNINGIT
- Titqtausimajut Pitaqaqtarningit: OBIS. 2016. Nunarjuallimami qanippalliqijut Tarjurjuami Qaninngiunni Tukisigiarvingani. Gavamaatigilingitut Tarjurjuallirnirmut Katimajuit taakkunganna UNESCO. Ikaagivik. <http://www.iobis.org> (katmajutaujuq uvan 2016/02/17); GBIF (Nunarjuarmi Uumajutut Tukisigiarimirut Pilirivik). 2016. Uvamgaataq: <http://www.gbif.org/>
  - Nalunaiqtausimajut: BirdLife International amma NatureServe. 2015. Tingmat aijjiqilingittut nunaatuaarinnut nunangmug nunarjuarmi. BirdLife International, Cambridge, UK amma NatureServe, Arlington, USA.
  - NalunaikkutAQ: Tingmiani Qaujisarniit Kanatami. 2015. Pimmariujut Tingmanut Inuit Kanatami Tukquqtaumajukkut. Puut Ruon, Anteriu. Tingmiani Qaujisarniit Kanatami. <http://www.ibcanada.org>; Kanatami Uumajulirjirjukkut. 2016. "Key Habitat Sites for Migratory Birds in the Nunavut Settlement Area" (Aqqejjigatuaq Mat). Atavilirjikkuut omma Silouap Asijipalolirjikkuut Kanatami. Latour, P.B. et al. 2008. "Key migratory bird terrestrial habitat sites in the Northwest Territories and Nunavut" (3-ngani tigiaqtauq). Paippaajaukakusuq 114. Kanatami Uumajulirjirjukkut; Mallory, M.L. amma A.J. Fontaine. 2004. "Key marine habitat sites for migratory birds in Nunavut and the Northwest Territories." Paippaajaukakusuq 109. Kanatami Uumajulirjirjukkut.
  - Katinngajut: Kanatami Uumajulirjirjukkut. 2016.
  - Nunanggularuarmut Nuatausimajut: Nunannguaq Kanatami 1:1M, ESRI, Flanders Tariumut Pilirivik, Nunarjuallattoaq.
- NAUJAQ NUATAUSIMAJUT NAKINNGAARNINGIT
- Titqtausimajut Pitaqaqtarningit: OBIS. 2016. Nunarjuallimami qanippalliqijut Tarjurjuami Qaninngiunni Tukisigiarvingani. Gavamaatigilingitut Tarjurjuallirnirmut Katimajuit taakkunganna UNESCO. Ikaagivik. <http://www.iobis.org> (katmajutaujuq uvan 2016/02/17); GBIF (Nunarjuarmi Uumajutut Tukisigiarimirut Pilirivik). 2016. Uvamgaataq: <http://www.gbif.org/>
  - Nalunaiqtausimajut: BirdLife International amma NatureServe. 2015. Tingmat aijjiqilingittut nunaatuaarinnut nunangmug nunarjuarmi. BirdLife International, Cambridge, UK amma NatureServe, Arlington, USA.
  - NalunaikkutAQ: Tingmiani Qaujisarniit Kanatami. 2015. Pimmariujut Tingmanut Inuit Kanatami Tukquqtaumajukkut. Puut Ruon, Anteriu. Tingmiani Qaujisarniit Kanatami. <http://www.ibcanada.org>; Kanatami Uumajulirjirjukkut. 2016. "Key Habitat Sites for Migratory Birds in the Nunavut Settlement Area" (Aqqejjigatuaq Mat). Atavilirjikkuut omma Silouap Asijipalolirjikkuut Kanatami. Latour, P.B. et al. 2008. "Key migratory bird terrestrial habitat sites in the Northwest Territories and Nunavut" (3-ngani tigiaqtauq). Paippaajaukakusuq 114. Kanatami Uumajulirjirjukkut; Mallory, M.L. amma A.J. Fontaine. 2004. "Key marine habitat sites for migratory birds in Nunavut and the Northwest Territories." Paippaajaukakusuq 109. Kanatami Uumajulirjirjukkut.
  - Iavaviiit Katinngajut: Kanatami Uumajulirjirjukkut. 2016.
  - Nunanggularuarmut Nuatausimajut: Nunannguaq Kanatami 1:1M, ESRI, Flanders Tariumut Pilirivik, Nunarjuallattoaq.

Taakkua pitaqaqtarninginnut tikkuaqtuutit nunannguniittut takusautittijut inigijaujuni nuatausimajunit takujagakarviit titiraqsimajuqutinginni, titiqaqtausimajuni, amma upagutisimalluti qaujisarnikkut. Inuit tikkuaqtuutiqaluuanngittut takusautittiuinnarialiit amigaqsinginni uvvaluunniit nuatausimajunit uvvaluunniit tingmiaqanginniujumi. Nalunaiqtausimajut Inuit pimariujut tingmiaqarvingnut amma pilluatarnut najuqtaulluatasut ininut; taakkua inijut ilisirijausimajut ikajugsusuut unurniqsanit uvvaluunniit ilaakkungajuni atasirmi ungataanuluunniit uumajuni atausiaqtuti ungataanuluunniit arraagup iliani ilaqarunnaqtut katinngajuniittut inuit, tingmianguqatigiit, ivavviit, nirivviit, qiturngiuringit, sulaijarningit, aanniaqarniq, ingirraniq uvvaluunniit ukiuniq.

- AKPAQ NUATAUSIMAJUT NAKINNGAARNINGIT
- Titqtausimajut Pitaqaqtarningit: OBIS. 2016. Nunarjuallimami qanippalliqijut Tarjurjuami Qaninngiunni Tukisigiarvingani. Gavamaatigilingitut Tarjurjuallirnirmut Katimajuit taakkunganna UNESCO. Ikaagivik. <http://www.iobis.org> (katmajutaujuq uvan 2016/02/17); GBIF (Nunarjuarmi Uumajutut Tukisigiarimirut Pilirivik). 2016. Uvamgaataq: <http://www.gbif.org/>
  - Nalunaiqtausimajut: BirdLife International amma NatureServe. 2015. Tingmat aijjiqilingittut nunaatuaarinnut nunangmug nunarjuarmi. BirdLife International, Cambridge, UK amma NatureServe, Arlington, USA.
  - NalunaikkutAQ: Tingmiani Qaujisarniit Kanatami. 2015. Pimmariujut Tingmanut Inuit Kanatami Tukquqtaumajukkut. Puut Ruon, Anteriu. Tingmiani Qaujisarniit Kanatami. <http://www.ibcanada.org>; Kanatami Uumajulirjirjukkut. 2016. "Key Habitat Sites for Migratory Birds in the Nunavut Settlement Area" (Aqqejjigatuaq Mat). Atavilirjikkuut omma Silouap Asijipalolirjikkuut Kanatami. Latour, P.B. et al. 2008. "Key migratory bird terrestrial habitat sites in the Northwest Territories and Nunavut" (3-ngani tigiaqtauq). Paippaajaukakusuq 114. Kanatami Uumajulirjirjukkut; Mallory, M.L. amma A.J. Fontaine. 2004. "Key marine habitat sites for migratory birds in Nunavut and the Northwest Territories." Paippaajaukakusuq 109. Kanatami Uumajulirjirjukkut.
  - Katinngajut: Kanatami Uumajulirjirjukkut. 2016; Kanatami Uumajulirjirjukkut, 2013. Ivavviit Katinngajut Nutasiarmi Juksaamilla.
  - Nunanggularuarmut Nuatausimajut: Nunannguaq Kanatami 1:1M, ESRI, Flanders Tariumut Pilirivik, Nunarjuallattoaq.

UKIUQTAQTUMI-IVAJATTUT SIJJAMIUT TINGMIAT

Saurraq (Red Knot) amma Saurraq (Red Phalarope)

**SIJJAQPASINGMI
AMMA TARIURMI
TINGMIAT**

- Kanguit
- Tariurmiut mitiit
- Qaqsaq
- Tariurmiut tingmiat

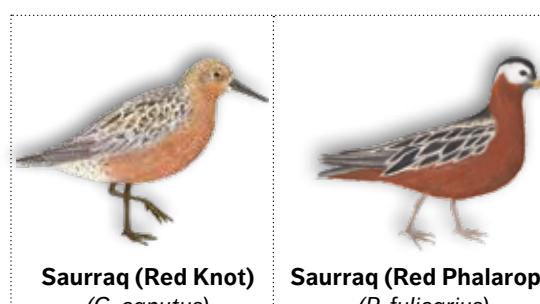
► **Sijjamiut tingmiat**

Qanuilinganirijatuqangit
Sijjamiut tingmiat nunarjarmiittulimaanit ingirrakaulangajut, unuqtut qiturngiusut Ukiuqtaqtumi amma ukiusut attittummaringmi nigliuanani, taunani nigiani Tierra del Fuego nigiqpasiani South America. 49 ajiqinngittut sijjamiut tingmiat titiqtausimajut qaujijaugajusuut uuvvaluunniit qiturngiusut Kanatami. 15 ajiqinngittut Kanatami Mialiganillu Ukiuqtaqtunganiisut amma Ukiuqtaqtuppasingmi qiturngiuqtillugit, Kanata atuinnautisuuq 75 pusantimi nunarjuap aviksimaninginni namiiqattarninginni. Taimaimmat, Kanata aksurjauraaluk pijaksaqaqpuc piuqsuarnirmut Ukiuqtaqtumi-ivajattut sijjamiunik tingmianit.

Ukiuqtaqtumi-ivajattut sijjamiut tingmiat uomajuuqatigiit ajiunngittut iliqqusinginnut, najugarvinginnut, amma uumanilamaanginni nalunaikkutarninginni. Nirigajunniqsausut nunamiatani amma imarmiutani qimirluqannigittuni, amma sauniralaani/paurngani uvvaluunniit asinginni piroqutni, ajiinngittuni najugarnik atuqpkatut – masarnik amma kuugiuvakutni, tasiarjungni, qausillauni amma kisuquaqtuni inini, quasiningtumut nunappasingmi. Uumajut uqumainnilit 40 guraani tungaani 400 guraam ungataanut, qiturngiugajulisut arraaguqaliqtillugit marrungnut, mannitaasut pingasunit tisamanut atuni aarraagumi silaup ajiqinngitanginnut, amma uumagunnaqtut qulinut arraagunut ungataanuluunniit.

Nanituinnaarningit
Naammagijamini najugarviktaqaqtillugu, Ukiuqtaqtumi-ivajattut sijjamiut tingmiat namituinnaasut Ukiuqtaqtuppasingmi. Attitumi Ukiuqtaqtumi, amma Quttikumi Kanatami. Ingirratillugit, Ukiuqtaqtumi-ivajattut sijjamiut tingmiat unuqtuni ingirraniqasut siammanirmut nunarjalmiame, aqqsaaqattaqtut qattinnarnik sijjani masanni niriurmuit ingirraniqaqtillugit. Sijjamiut tingmiat aturiaqasungummata taakkuninga aqusaarvingni inini uummaksakkannirmut ingirraniqaqtillugit, unuqtualuit Kanata Ukiuqtaqtungani qiturngiuqtut aqusaasut Sijinirmiunut upringaksakkut amma ukiaksaakkut. Pingannangani Nunaruarmi Sijjamiut tingmiat Atutsiarnirmut Katujiqatigiit (WHSRN) nalunaqsinasusut amma piuqsuaqtitsinasuktuti inilluatarnik taakkununga ingirraqattaqtunut sijjamiut tingmiut Mialgalimaanit. Ullumimut, nalunaqsisimajut tisamaujunngigaaktuni pimmarijuni inini Kanataup nigiani, amma atausiq nriuagaksangnuqtitasimajut Sijinirmiunit.

Atutsiarnirmut isumaalunniq
Nunarjalmiame, 44 pusanti sijjamiuni tingmiani katinngauqtut amisuularunniqsimajut ukiut quliit ungataani. Qanuilinganirijatuqangit unuqtut pasijaksaujuksavut unurunniirninginnut, najuqtaasut qiturngiunaqsingitillugu asiujjauningit amma ulavitauningit qiturngiuvaktut iningit amma pimmarijuijajut aqusaarviit uppriajajut

Titiraqsimajut 1:
Silarjuarmi amma Kanatami piuqsuarnirmut qanuilinganinga amma nunarjuap aviksimaningit piuqsuarqarninginut piujuarrialit ilanginnut sijjamiutut tingmianut.

Nunarjuarmi Piuqsuarnirmut Qanuilinganigut ¹	ULURIANAQTUMIINKASAKTUT	ISUMAALUGIJAUUNGINNIQPAAQ
Nunarjuap aviksimaningit Piuqsuarnirmut Pijuajarrialit ^{2,3}	ISUMAALUNNARJUAQ TUQ	ISUMAALUUTAUPALUKTUQ
Kanatami Piuqsuarnirmut Qanuilinganigut (uumajuit) ⁴	ATTARNAQTUMIITTUQ	QANUINNGITTUT

¹IUCN 2015, ²Kanatami Sijjamiut tingmiani Atuluaqtailimanirmut Parnauti, Donaldson et al 2000, ³Mialiganli Sijjamiut tingmiani Atuluaqtailimanirmut Parnauti, Brown et al. 2001, ⁴CESCC 2011.

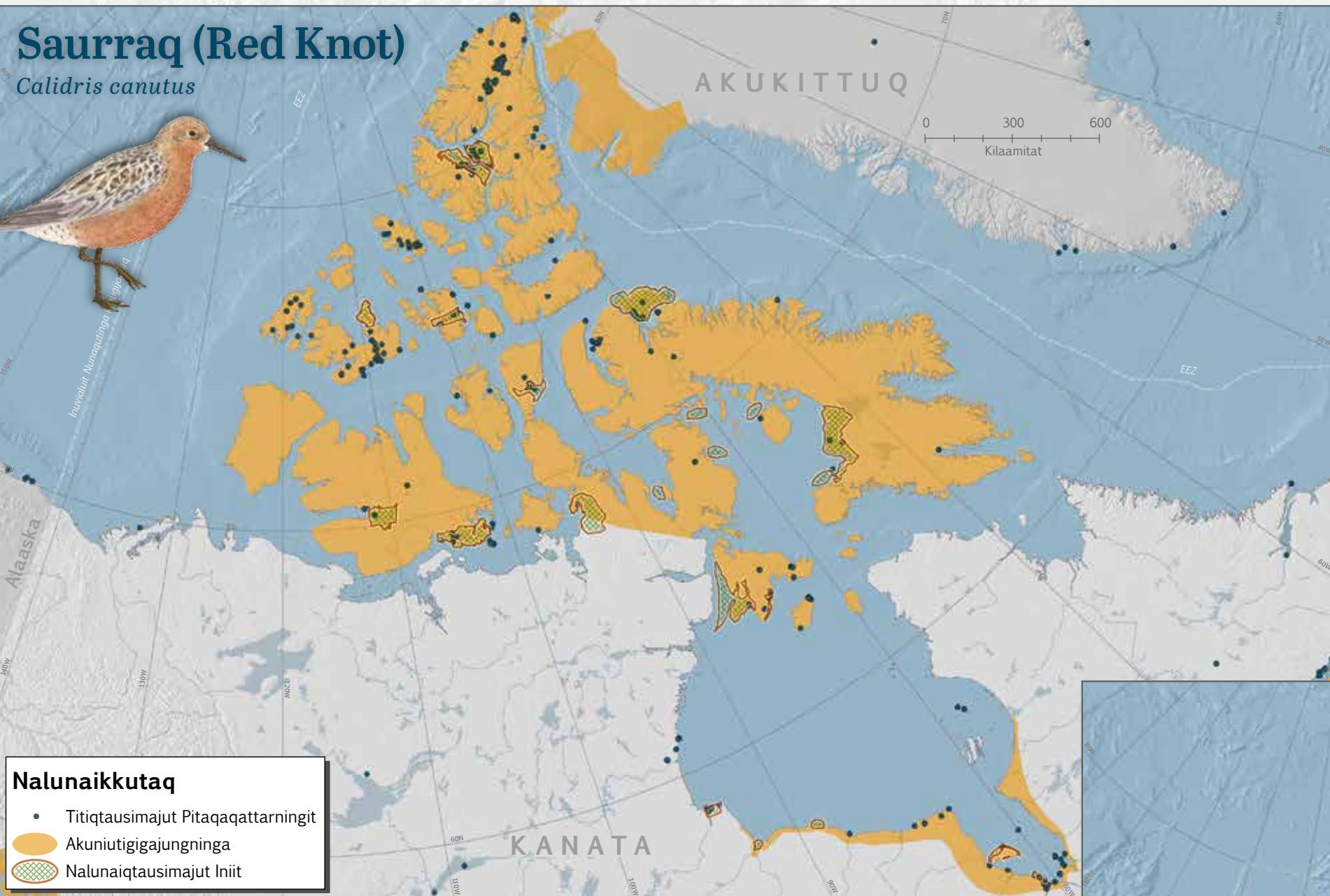
Marruuk Saurraq (Red Phalaropes) puktalaasut Ukiuqtaqtuup Tariurjuangata qulaani. (ajinnguaq: Ralph Lee Hopkinsk)

pimmariulli ikajuutiliit tamakkuninga atuqtauvaktuni. Tamainni, sijjamiut tingmiat pimmariuqataunngittut niriaksanirasunnirmut Kanataup Ukiuqtaqtungani, kisiani innait anginiqpaanginni, suurlu godwits amma curlews, ilaannilausunga pijaavuktut ajungitaraangat.

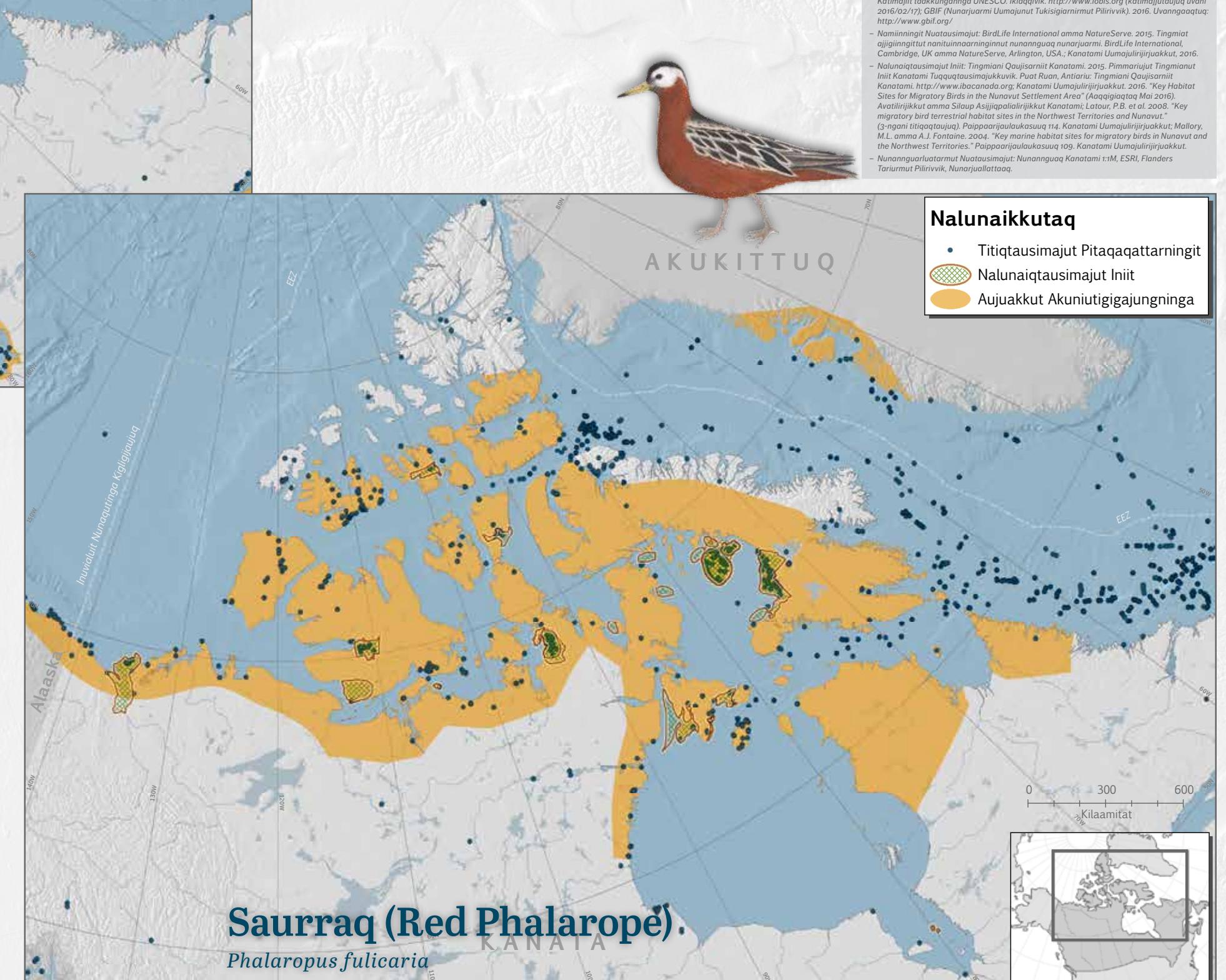
Unungittut Ukiuqtaqtumi-ivajattut sijjamiut tingmiat isumagiujaut quttkutimi atutsiarnirmut isumaalunnarianginni silarjuarmi, pijutiqaqtuqai qiturngiurvringinni naniinninginni amma unurjuarqattarninginnut. Nunarjuap aviksimaningini, kisiani, tamanna ajiunngittumarialuk, unuqtut uumajut akunniqsuqtumi quttiqtumut atutsiarnirmut isumaalunnaqtut (takulugu Titiraqsimajut 1). Saurraq (Red Knot, *Calidris canutus*), suurlu, quttiniqpaami atuluaqtailinaqtaqtuq aksurjauraaluk amma titiqsimattiaqtuni unuruniirninginni aviktuqsimaninginnis *rufa*, turaangajuq nrijaksangita atuunnauninginni aqquaarvjuurasumut taikan Delaware Tasiujangani. Siammaksimajuq, amma atsurunarmijuq, unuruniirningit taakkua Saurraq (Red Phalarope, *Phalaropus fulicarius*) tukismajut aqqaqsimajut. Saurrait (Red Phalaropes) imaan najuqtaasutut qiturngiurnangnitillugu, kisiani pijutiksangit pijarialingit amma ulurianaqtumiimijut ajiqinngittuni avatimi surunnaqtuni, piluaqtumi aqirruujaani suruktausimajuni, maannaruluulaquq qaujisarniit nalunaqsisimajut taakkua aqirruujaq pitararningit anginillu pitaqlipalliatuunnaqtut Ukiuqtaqtuup najuqtausunginnik. Ukiut hannahi anigusaqtuni, anginiqsani pitaqlirninga aqirruujaani anginiqsani saqqjaarviusimajut aqirruujaani Ukiuqtaqtuup umajuqutinginnut, piluaqtumi imaani avatiqatigininginni, ilanngit siajmiut tingmiat ungtilarualuanut piqaqattaqsimajut nalunaqsiqiuq qiturngiuringinni sukkailligajutausuq asinginni tingmiani uumajuni.

Taimanngani 1990-nginni, Piliriksaq Aviktuqsimajumi amma Nunarjalmiame Sijjamiut tingmiani Nauttiqsurnirmut (PRISM) kamagijaqasimajut qiturngiurmuit qaujisarnirmut sijjamiunut tingmianut nunarjuap aviksimaningani, Ukiuqtaqtumillu, tukisiumaniqsaunirmut unurninginnut qanuinnunjuni amma nanitunnaarningit. Maannajuq amisuurunniitunnaqtut qaujisqatausimajut unuqtunut sijjamiunut tingmianut isumaaluuatujut suuqaimma unurningit sukkaitumi makippaliasut, unungittuni qiturngiuqtarninginnut, amma, ivattiangikkuti, ivakkannirunnarnirmi piviqattiarunnanngittut Ukiuqtaqtuq naitumi auaqarningani. Atuqtautarninginnut ikkattuni najuqtaasutut qiturngiuringinni, asijjirninginnut, amma ukiuninginnut, sijjamiut tingmiat attuqtausaraittummarialuk silaup uqquqasivallianinganut, amma qiturngiusut Ukiuqtaqtumi silaup asijjiqpallianinga

Saurraq (Red Knot) nunamiittuq. (ajinnguaq: Taimainni Kanataup Ajjinnguaq)

Taakkua pitaqaqattarninginnut tikkuaqtuutit nunannguniittut takuksautittijut inigiajuni nuatausimajunit takujagakarviit titiraqsimajuqutinginni, titiqaqtausimajuni, amma upagutismalluti qujisarnirkut. Initit tikkuaqtuutiqaluunngittut takuksautittiuinnarialit amigaqsinginni uvvaluunniit nuatausimajunit uvvaluunniit tingmiaqanninniujumi. Nalunaqtausimajut Inuit pimariujut tingmiaqarvingnut amma pilluatarnut najuqtaulluatusuut ininut; taakkua iniujut ilisarijausimajut ikajuqsusuut unurniqsani uvvaluunniit ilaakkungajuni atausirmi ungataanuluunniit uumajuni atausiaqtutti ungataanuluunniit arraagup iluani ilaqaarunnaqtut katinngajuniittut initit, tingmianguatigiit, ivavviit, niriviit, qiturngiuringit, sulaijarningit, aanniaqarniq, ingirraniq uvvaluunniit ukiuniq.

UQALIMAAKKANNIRNIQ

SIIJAPASINGMI AMMA TARIURMI TINGMIAT

- Auger, E. E. 2005. "The Way of Inuit Art: Aesthetics and History in and Beyond the Arctic." Jefferson, NC: McFarland & Company.
- Burger, A. E., amma S. A. Shaffer. 2008. "Application of Tracking and Data-Logging Technology in Research and Conservation of Seabirds." *Auk* 125: 253–264.
- Chardine, J. W., G. J. Robertson, amma H. G. Gilchrist. 2008. "Seabird Harvest in Canada." *Taikani Seabird Harvest in the Arctic*, aaqqigiaqtajuuq taassuma F. Merkel amma T. Barry, 20–29. Circumpolar Seabird Group, CAFF Ilulnginnut Unikkaaliala naasautaa 16. Akureyri, Iceland: CAFF International Secretariat.
- CAFF. 2001. "Arctic Flora and Fauna: Status and Conservation." Helsinki: Conservation of Arctic Flora and Fauna Working Group (CAFF, Atutsiarnirmi Ukiuqtaqtumi Piruqtuni Uumajunillu Piliriqatigiitut), Arctic Council (Ukiuqtaqtumi Katimajit).
- Croxall, J. P., S. H. M. Butchart, B. Lascelles, A. J. Stattersfield, B. Sullivan, A. Symes, amma P. Taylor. 2012. "Seabird Conservation Status, Threats and Priority Actions: A Global Assessment." *Bird Conservation International* 22: 1–34.
- Egevang, C., I. J. Stenhouse, R. A. Phillips, A. Petersen, J. W. Fox, amma J. D. Silk. 2010. "Tracking of Arctic Terns (*Sterna paradisaea*) Reveals Longest Animal Migration." *Proceedings of the National Academy of Sciences* 107: 2078–2081.
- Gilg, O., H. Strøm, A. Aebscher, M. V. Gavrilov, A. E. Volkov, C. Miljeteig, amma B. Sabard. 2010. "Post-Breeding Movements of Northeast Atlantic Ivory Gull (*Pagophila eburnea*) Populations." *Journal of Avian Biology* 41: 532–542.
- IPCC. 2014. "Climate Change 2014: Synthesis Report." Aaqqigiaqtajuuq taassuma R. K. Pachauri amma L. A. Meyer. Tunijaujuq Piliriqatigiiktun I, II amma III Tallimanganan Qaujisarnirmut Unikkaaliala Gavamauqatigiinngittunut Uqaqtijunut Silaup Asijjiqpallianinannganut. Geneva: IPCC.
- Krech, S. 2005. "Birds and Eskimos." *Taikani Arctic Clothing of North America—Alaska, Canada, Greenland*, aaqqigiaqtajuuq taassuma J. C. H. King, B. Pauksztat, amma R. Storrie, 62–68. London: British Museum Press.
- Mallory, M. L., amma B. M. Braune. 2012. "Tracking Contaminants in Seabirds of Arctic Canada: Temporal and Spatial Insights." *Marine Pollution Bulletin* 64: 1475–1484.
- , S. A. Robinson, C. E. Hebert, amma M. R. Forbes. 2009. "Seabirds as Indicators of Aquatic Ecosystem Conditions: A Case for Gathering Multiple Proxies of Seabird Health." *Marine Pollution Bulletin* 60: 7–12.
- Montevecchi, W. A., amma R. A. Myers. 1996. "Dietary Changes of Seabirds Indicate Shifts in Pelagic Food Webs." *Sarsia* 80: 313–322.
- Mosbech, A., G. Gilchrist, F. Merkel, C. Sonne, A. Flagstad, amma H. Nyegaard. 2006. "Year-Round Movements of Northern Common Eiders (*Somateria mollissima borealis*) Breeding in Arctic Canada and West Greenland Followed by Satellite Telemetry." *Ardea* 94: 651–665.
- Provencher, J. F., A. J. Gaston, P. D. O'Hara, amma H. G. Gilchrist. 2012. "Seabird Diet Indicates Changing Arctic Marine Communities in Eastern Canada." *Marine Ecology Progress Series* 454: 171–181.
- Ronconi, R. A., B. G. Lascelles, G. M. Langham, J. B. Reid, amma D. Oro. 2012. "The Role of Seabirds in Marine Protected Area Identification, Delineation and Monitoring: Introduction and Synthesis." *Biological Conservation* 156: 1–4.
- Ukiuqtaqtumi-Ivajattut Kanguit**
- Alisauskas, R. T., R. F. Rockwell, E. G. Cooch, G. Zimmerman, K. L. Drake, J. O. Leafloor, T. J. Moser, amma E. T. Reed. 2011. "Harvest, Survival, and Abundance of Midcontinent Lesser Snow Geese Relative to Population Reduction Efforts." *Wildlife Monographs* 179: 1–42.
- Alexander, S.A. 1986. Ualinirmiut Tariunga sijjangani tingmianit qaujisarniit, 1985 iluani. Canadian Wildlife Service (Kanatami Uumajulirijirjuakkut). Saqqitausimannngittuq Unikkaaq Edmonton. 80 ajiingnuaq.
- Alexander, S.A., Barry, T.W., Dickson, D.L., Prus, H.D. amma K.E. Smyth. 1988. "Key Aras for Birds in Coastal Regions of the Canadian Beaufort Sea." Canadian Wildlife Service (Kanatami Uumajulirijirjuakkut); Edmonton, Alberta
- Alexander, S.A. amma J.S. Hawkings. 1988. "Breeding bird survey of coastal islands and the outer Mackenzie delta and northern Tuktoyaktuk Peninsula". 1987. Canadian Wildlife Service (Kanatami Uumajulirijirjuakkut). Ilulnginnut Unikkaaliala Katinngauqtun naasautaa 39, Pingannangani amma Uangnangani, Alberta.
- Bateman, H. A., T. Joannen, amma C. D. Stutzen-Baker. 1988. "History and Status of Midcontinent Snow Geese on Their Gulf Coast Winter Range." *Taikani Waterfowl in Winter*, aaqqigiaqtajuuq taassuma M.W. Weller, 495–515. Minneapolis: University of Minnesota Press.
- Béty, J., G. Gauthier, J.-F. Giroux, amma E. Korpiemäki. 2001. "Are Goose Nesting Success and Lemming Cycles Linked? Interplay between Nest Density and Predators." *Oikos* 93: 388–400.
- Canadian Endangered Species Conservation Council (Kanatami Ulurianaqtumiittunut Uumajunut Atuluaqtalimanirmut Katimajit, CESCC). 2011. "Wild Species 2010: The General Status of Species in Canada." Canadian Endangered Species Conservation Council, National General Status Working Group (Kanatami Ulurianaqtumiittunut Uumajunut Atuluaqtalimanirmut Katimajit, Kanatami Qanuilingaliriaiksanginnut Piliriqatigiit).
- Cooke, F., C. M. Francis, E. G. Cooch, amma R. T. Alisauskas. 2000. "Impact of Hunting on Population Growth of Mid-Continent Lesser Snow Geese." *Taikani Population Monitoring and Management of Snow Geese*, aaqqigiaqtajuuq taassuma H. Boyd, 17–31. Canadian Wildlife Service (Kanatami Uumajulirijirjuakkut); Paippaarijaulaukasuuq 102. Autuva: Canadian Wildlife Service (Kanatami Uumajulirijirjuakkut).
- Dickey, M.-H., G. Gauthier, amma M.-C. Cadieux. 2008. "Climatic Effects on the Breeding Phenology and Reproductive Success of an Arctic-Nesting Goose Species." *Global Change Biology* 14: 1973–1985.
- Dickson, D.L., Dickson, H.L. amma G.M. Audi. 1988. "Bird surveys at Stokes Point and Philip Bay, Yukon in 1983". Canadian Wildlife Service (Kanatami Uumajulirijirjuakkut). Ilulnginnut Unikkaaliala Katinngauqtun naasautaa 40, Pingannangani amma Uangnangani, Alberta.
- Hawkings, J.S. 1986. "Breeding bird survey of the Whitefish Station area, Mackenzie Delta, 1985". Canadian Wildlife Service (Kanatami Uumajulirijirjuakkut) Unikkaalialangat Katinngauqtun, naasautaa 4, Pasivik amma Juukaamni; Puritis Kalampia.
- Hines, J.E. amma M.O. Wiebe Robertson. 2006. "Surveys of Geese and Swans in the Inuvialuit Settlement Region, Western Canadian Arctic 1989–2001". Paippaarijaulaukasuuq 112. Canadian Wildlife Service (Kanatami Uumajulirijirjuakkut), Autuva, Antiaru.
- IUCN. 2015. "The IUCN Red List of Threatened Species." Titiraqsimajuq 2015-4.
- Jeffries, R. L., amma R. F. Rockwell. 2002. "Foraging Geese, Vegetation Loss and Soil Degradation in an Arctic Salt Marsh." *Applied Vegetation Science* 5: 7–16.
- Jónsson, J. E., J. P. Ryder, amma R. T. Alisauskas. 2013. "Ross's Goose (*Chen rossii*).". Taikani *The Birds of North America Online*, aaqqigiaqtajuuq taassuma A. Poole. Ithaca, NY: Cornell Lab of Ornithology.
- Lewis, T. L., D. H. Ward, J. S. Sedinger, A. Reed, amma D. V. Derksen. 2013. "Brant (*Branta bernicla*).". Taikani *The Birds of North America Online*, aaqqigiaqtajuuq taassuma A. Poole. Ithaca, NY: Cornell Lab of Ornithology.
- Mowbray, T. B., F. Cooke, amma B. Ganter. 2000. "Snow Goose (*Chen caerulescens*).". Taikani *The Birds of North America Online*, aaqqigiaqtajuuq taassuma A. Poole. Ithaca, NY: Cornell Lab of Ornithology.
- North American Waterfowl Management Plan. 2004. "Strengthening the Biological Foundation: 2004 Implementation Framework." Canadian Wildlife Service (Kanatami Uumajulirijirjuakkut), US Fish and Wildlife Service, amma Secretaria de Medio Ambiente y Recursos Naturales.
- Peterson, S. L., R. F. Rockwell, C. R. Witte, amma D. N. Koons. 2013. "The Legacy of Destructive Snow Goose Foraging on Supratidal Marsh Habitat in the Hudson Bay Lowlands." *Arctic, Antarctic, and Alpine Research* 45: 575–583.
- Scheuhammer, A. M. 2009. "Historical Perspective on the Hazards of Environmental Lead from Ammunition and Fishing Weights in Canada." *Taikani Ingestion of Lead from Spent Ammunition: Implications for Wildlife and Humans*, aaqqigiaqtajuuq taassuma R. T. Watson, M. Fuller, M. Pokras, amma W. G. Hunt, 61–67. Boise, Idaho: The Peregrine Fund.
- Sedinger, J. S., C. A. Nicolai, C. J. Lensink, C. Wentworth, amma B. Conant. 2007. "Black Brant Harvest, Density Dependence, and Survival: A Record of Population Dynamics." *Journal of Wildlife Management* 71: 496–506.
- Smith, P. A., K. H. Elliott, A. J. Gaston, amma H. G. Gilchrist. 2010. "Has Early Ice Clearance Increased Predation on Breeding Birds by Polar Bears?" *Polar Biology* 33: 1149–1153.
- The Wildlife Society-American Fisheries Society (TWS-AFS). 2008. "Sources and Implications of Lead Ammunition and Fishing Tackle on Natural Resources." Ilulnginnut Qimirruniq 08-01. Bethesda, MD: The Wildlife Society amma American Fisheries Society.
- US Fish and Wildlife Service (USFWS). 2015. "Waterfowl Population Status, 2015." Washington, DC: US Fish and Wildlife Service, Division of Migratory Bird Management.
- Ukiuqtaqtumi-Ivajattut
Tariurmiut Mitiit – 1**
- Allison, A. B., J. R. Ballard, R. B. Tesh, J. D. Brown, M. G. Ruder, M. K. Keel, B. A. Munk, et al. 2015. "Cyclic avian mass mortality in the northeastern United States is associated with a novel orthomyxovirus." *Journal of Virology* 89: 1389–1403.
- Cornish, B.J., amma D.L. Dickson. 1997. "Common Eiders nesting in the western Canadian Arctic". *Taikani King and Common Eiders in the Western Canadian Arctic*, aaqqigiaqtajuuq taassuma D.L. Dickson. Paippaarijaulaukasuuq 94. Canadian Wildlife Service (Kanatami Uumajulirijirjuakkut), Autuva, Antiaru.
- Canadian Endangered Species Conservation Council (Kanatami Ulurianaqtumiittunut Uumajunut Atuluaqtalimanirmut Katimajit, CESCC). 2011. "Wild Species 2010: The General Status of Species in Canada." Canadian Endangered Species Conservation Council, National General Status Working Group (Kanatami Ulurianaqtumiittunut Uumajunut Atuluaqtalimanirmut Katimajit, Kanatami Qanuilingaliriaiksanginnut Piliriqatigiit).
- Descamps, S., S. Jenouvrier, H. G. Gilchrist, amma M. R. Forbes. 2012. "Avian Cholera, a Threat to the Viability of an Arctic Seabird Colony?" *PLoS ONE* 7(2): e29659.
- Gilliland, S. G., H. G. Gilchrist, R. F. Rockwell, G. J. Robertson, J.-P. L. Savard, F. Merkel, amma A. Mosbech. 2009. "Evaluating the Sustainability of Harvest among Common Eiders (*Somateria mollissima borealis*) in Greenland and Canada." *Wildlife Biology* 15: 24–36.
- Goudie, R. I., G. J. Robertson, amma A. Reed. 2000. "Common Eider (*Somateria mollissima*).". Taikani *The Birds of North America Online*, aaqqigiaqtajuuq taassuma A. Poole. Ithaca, NY: Cornell Lab of Ornithology.
- IUCN. 2015. "The IUCN Red List of Threatened Species." Titiraqsimajuq 2015-4.
- Johnson, S.R.; Ward, J.G. 1985. "Observations of Thick-billed Murres (*Uria lomvia*) and other seabirds at Cape Parry, Amundsen Gulf, NWT". *Arctic* 38: 112–115.
- Kay, G., Kuptana, D., Wolki Sr., G., Hines, J.E. 2006. "Inuvialuit ecological knowledge of King Eiders, Pacific Common Eiders, Black Brant, and some other birds near Holman and Sachs Harbour, Northwest Territories". Paippaarijaukainnasuuq Kanatami Uumajulirijirjuakkunnu

- McDonald, M. amma B. Fleming 1990. "Development of a Community-Based Eider Down Industry in Sanikiluaq: Resource Management and Business Strategies." Unikkaalialaq taakkununga Kanatami-Nunatsiaqmi Pivalliatittinirmut Angiruti, Piliriaksaup Naasautaa 561 510. Sanikiluaq, Nunatsiaq: Nunatsiaq Haammalanga Sanikiluaq.
- North American Waterfowl Management Plan. 2004. "Strengthening the Biological Foundation: 2004 Implementation Framework." Canadian Wildlife Service (Kanatami Uumajulirijirjuakkut), US Fish and Wildlife Service, amma Secretaria de Medio Ambiente y Recursos Naturales.
- Powell, A. N., amma R. S. Suydam, 2012. "King Eider (*Somateria spectabilis*)."
Taikani *The Birds of North America Online*, aaqqigiaqtajuuq taassuma A. Poole. Ithaca, NY: Cornell Lab of Ornithology.
- Robertson, G. J., amma H. G. Gilchrist, 1998. "Evidence of Population Declines among Common Eiders Breeding in the Belcher Islands, Northwest Territories."
Arctic 51: 378–385.
- , amma J.-P. L. Savard, 2002. "Long-Tailed Duck (*Clangula hyemalis*)."
Taikani *The Birds of North America Online*, aaqqigiaqtajuuq taassuma A. Poole. Ithaca, NY: Cornell Lab of Ornithology.
- Sea Duck Joint Venture. 2004. "Common Eider (*Somateria mollissima*)."
Sea Duck Information Series, naasautaa 4. Anchorage, AK: Sea Duck Joint Venture.
- Silverman, E. D., D. T. Saalfeld, J. B. Leirness, amma M. D. Koneff. 2013. "Wintering Sea Duck Distribution along the Atlantic Coast of the United States."
Journal of Fish and Wildlife Management 4: 178–198, e1944–687X.
- Ward, J.G. 1979. "Bird and mammal surveys in the Cape Parry area, Northwest Territories, June-August 1979". Saqqitausimangittuuq Unikkaaq taakkununga LGL Ltd., Edmonton, taakkununga Dome Petroleum Ltd., Calgary. 40 mappiqtugaq.
- White, T. P., R. R. Veit, amma M. C. Perry. 2009. "Feeding Ecology of Long-Tailed Ducks (*Clangula hyemalis*) Wintering on the Nantucket Shoals."
Waterbirds 32: 293–299.
- ### Ukiuqtaqtumi-Ivajattut Tariurmuit Mitit – 2
- Anderson, E. M., R. D. Dickson, E. K. Lok, E. C. Palm, J.-P. L. Savard, D. Bordage, amma A. Reed. 2015. "Surf Scoter (*Melanitta perspicillata*)."
Taikani *The Birds of North America Online*, aaqqigiaqtajuuq taassuma A. Poole. Ithaca, NY: Cornell Lab of Ornithology.
- Bordage, D., amma J.-P. L. Savard. 2011. "Black Scoter (*Melanitta americana*)."
Taikani *The Birds of North America Online*, aaqqigiaqtajuuq taassuma A. Poole. Ithaca, NY: Cornell Lab of Ornithology.
- Braune, B. M., amma B. J. Malone, 2006. "Mercury and Selenium in Livers of Waterfowl Harvested in Northern Canada."
Archives of Environmental Contamination & Toxicology 50: 284–289.
- Brown, P. W., amma L. H. Fredrickson. 1997. "White-Winged Scoter (*Melanitta fusca*)."
Taikani *The Birds of North America Online*, aaqqigiaqtajuuq taassuma A. Poole. Ithaca, NY: Cornell Lab of Ornithology.
- Canadian Endangered Species Conservation Council (Kanatami Ulurianaqtumiittunut Uumajunut Atluuaqtailimanirmut Katimajiiit, CESCC). 2011. "Wild Species 2010: The General Status of Species in Canada." Canadian Endangered Species Conservation Council, National General Status Working Group (Kanatami Ulurianaqtumiittunut Uumajunut Atluuaqtailimanirmut Katimajiiit, Kanatami Qanuilingaliriaksanginnut Piliriqatigiit).
- Connelly, E. E., M. Duron, K. A. Williams, amma I. J. Stenhouse. 2015. "Summary of High Resolution Digital Video Aerial Survey Data."
Taikani *Wildlife Densities and Habitat Use Across Temporal and Spatial Scales on the Mid-Atlantic Outer Continental Shelf*, aaqqigiaqtajuuq taassuma K. A. Williams, E. E. Connelly, S. M. Johnson, amma I. J. Stenhouse, Aviksimaliujuk 5. Kingulliqpaami Unikkaaq taakkununga Department of Energy EERE Wind & Water Power Technologies Office. Portland, ME: Biodiversity Research Institute.
- IUCN. 2015. "The IUCN Red List of Threatened Species."
Titiraqsimaliujuk 2015-4.
- Kirk, M., D. Esler, amma W. S. Boyd. 2007. "Morphology and Density of Mussels on Natural and Aquaculture Structure Habitats: Implications for Sea Duck Predators."
Marine Ecology Progress Series 346: 179–187.
- Loring, P. H., P. W. C. Paton, S. R. McWilliams, R. A. McKinney, amma C. A. Oviatt. 2013. "Densities of Wintering Scoters in Relation to Benthic Prey Assemblages in a North Atlantic Estuary."
Waterbirds 36: 144–155.
- Natcher, D. C., L. Felt, K. Chaulk, A. Proctor, ammalu Nunatsiauvat Gavamanga. 2011. "Monitoring the Domestic Harvest of Migratory Birds in Nunatsiauvat, Labrador."
Arctic 64: 362–366.
- North American Waterfowl Management Plan. 2004. "Strengthening the Biological Foundation: 2004 Implementation Framework." Canadian Wildlife Service (Kanatami Uumajulirijirjuakkut), US Fish and Wildlife Service, amma Secretaria de Medio Ambiente y Recursos Naturales.
- Raftovich, R. V., S. C. Chandler, amma K. A. Wilkins. 2015. "Migratory Bird Hunting Activity and Harvest during the 2013–14 and 2014–15 Hunting Seasons."
Laurel, MD: Migratory Bird Management, US Fish and Wildlife Service.
- Sea Duck Joint Venture (SDJV). 2015. "Atlantic and Great Lakes Sea Duck Migration Study: Progress Report."
- Sea Duck Joint Venture (SDJV) Aulattinirmut Katimajingit. 2014. "Sea Duck Joint Venture Strategic Plan 2014–2018." Anchorage, Alaska amma Sackville, New Brunswick: US Fish and Wildlife Service amma Canadian Wildlife Service (Kanatami Uumajulirijirjuakkut).
- Wilson, L.K., M.L. Harris, S. Trudeau, M.G. Ikonomou, amma J.E. Elliot. 2010. "Properties of Blood, Porphyrins, and Exposure to Legacy and Emerging Persistent Organic Pollutants in Surf Scoters (*Melanitta perspicillata*) Overwintering on the South Coast of British Columbia, Canada."
Archives of Environmental Contamination & Toxicology 59: 322–333.
- Žydelis, R., D. Esler, M. Kirk, amma W.S. Boyd. 2009. "Effects of Off-Bottom Shellfish Aquaculture on Winter Habitat Use by Molluscivorous Sea Ducks."
Aquatic Conservation: Marine and Freshwater Ecosystems 19: 34–42.
- ### Ukiuqtaqtumi-Ivajattut Qaqsaut
- Agler, B. A., S. J. Kendall, D. B. Irons, amma S. P. Klosiewski. 1999. "Declines in Marine Bird Populations in Prince William Sound, Alaska, Coincident with a Climatic Regime Shift."
Waterbirds 22: 98–103.
- Barr, J. F., C. Eberl, amma J. W. McIntyre. 2000. "Red-Throated Loon (*Gavia stellata*)."
Taikani *The Birds of North America Online*, aaqqigiaqtajuuq taassuma A. Poole. Ithaca, NY: Cornell Lab of Ornithology.
- Canadian Endangered Species Conservation Council (Kanatami Ulurianaqtumiittunut Uumajunut Atluuaqtailimanirmut Katimajiiit, CESCC). 2011. "Wild Species 2010: The General Status of Species in Canada." Canadian Endangered Species Conservation Council, National General Status Working Group (Kanatami Ulurianaqtumiittunut Uumajunut Atluuaqtailimanirmut Katimajiiit, Kanatami Qanuilingaliriaksanginnut Piliriqatigiit).
- Environment Canada (Avatilirijikkut Kanatami). 2011. "Status of Birds in Canada—2011." Population Assessment Summary.
- Gray, C., C. Anderson, J. Fiely, M. Chickering, R. Gray, A. Gilbert, amma S. Ford. 2015. "Red-Throated Loon (*Gavia stellata*)."
Taikani *Determining Offshore Use of Diving Bird Species in Federal Waters of the Mid-Atlantic United States Using Satellite Tracking*, 26–57. 2014 Arraagutamaaqsiuti Unikkaaq taakkununga Bureau of Ocean Energy Management. Hadley, MA: US Fish and Wildlife Service.
- IUCN. 2015. "The IUCN Red List of Threatened Species."
Titiraqsimaliujuk 2015-4.
- Kushlan, J. A., M. J. Steinkamp, K. C. Parsons, J. Capp, M. Acosta Cruz, M. Coulter, I. Davidson, et al. 2002. "Waterbird Conservation for the Americas: The North American Waterbird Conservation Plan, Version 1."
Washington, DC: Waterbird Conservation for the Americas.
- Milko, R. J., L. Dickson, R. Elliot, amma G. Donaldson. 2003. "Wings over Water: Canada's Waterbird Conservation Plan." Aatuva: Environment Canada (Avatilirijikkut Kanatami), Canadian Wildlife Service (Kanatami Uumajulirijirjuakkut).
- Naves, L. C., amma T. K. Zeller. 2013. "Saint Lawrence Island Subsistence Harvest of Birds and Eggs, 2011–2012, Addressing Yellow-billed Loon Conservation Concerns."
Alaska Migratory Bird Co-Management Council. Alaska Department of Fish and Game, Division of Subsistence, Ilulnginnut paippaaq naasautaa 384. Anchorage, AK: ADF&G.
- North, M. R. 1994. "Yellow-Billed Loon (*Gavia adamsii*)."
Taikani *The Birds of North America Online*, aaqqigiaqtajuuq taassuma A. Poole. Ithaca, NY: Cornell Lab of Ornithology.
- Paruk, J. D., D. C. Evers, J. A. Schmutz, C. DeSorbo, K. Wright, I. Johnson, J. Fair, D. M. Mulcahy, amma S. McCloskey. 2011. "Migration and Post-Breeding Movements of Yellow-Billed Loons (*Gavia adamsii*) Breeding in Alaska and the Western Canadian Arctic." Kingulliqpaami Unikkaaq taakkununga National Fish & Wildlife Foundation. BRI Unikkaaq # 2011-32. Gorham, ME: Biodiversity Research Institute.
- Russell, R. W. 2002. "Pacific Loon (*Gavia pacifica*)."
Taikani *The Birds of North America Online*, aaqqigiaqtajuuq taassuma A. Poole. Ithaca, NY: Cornell Lab of Ornithology.
- US Fish and Wildlife Service. 2008. "Birds of Conservation Concern 2008." Arlington, VA: United States Department of Interior, Fish and Wildlife Service, Division of Migratory Bird Management.
- ### Ukiuqtaqtumi-Ivajattut Tariurmuit tingmiat
- BirdLife International. 2012. "Pagophila eburnea."
Taikani *The IUCN Red List of Threatened Species* 2012.
- Braune, B. M., M. L. Mallory, amma H. G. Gilchrist. 2006. "Elevated Mercury Levels in a Declining Population of Ivory Gulls in the Canadian Arctic."
Marine Pollution Bulletin 52: 969–987.
- Canadian Endangered Species Conservation Council (Kanatami Ulurianaqtumiittunut Uumajunut Atluuaqtailimanirmut Katimajiiit, CESCC). 2011. "Wild Species 2010: The General Status of Species in Canada." Canadian Endangered Species Conservation Council, National General Status Working Group (Kanatami Ulurianaqtumiittunut Uumajunut Atluuaqtailimanirmut Katimajiiit, Kanatami Qanuilingaliriaksanginnut Piliriqatigiit).
- Chardine, J. W., G. J., Robertson, amma H. G. Gilchrist. 2008. "Seabird Harvest in Canada."
Taikani *Seabird Harvest in the Arctic*, aaqqigiaqtajuuq taassuma F. Merkel amma T. Barry, 20–29. Circumpolar Seabird Group, CAFF Ilulnginnut Unikkaliaq naasautaa 16. Akureyri, Iceland: CAFF International Secretariat.
- COSEWIC. 2006. "COSEWIC Assessment and Update Status Report on the Ivory Gull (*Pagophila eburnea*) in Canada." Committee on the Status of Endangered Wildlife in Canada (Katimajiralaat Ulurianaqtumiittunut Uumajunut Qanuilingaliriaksanginnut Kanatami). Aatuva: COSEWIC.
- Environment Canada (Avatilirijikkut Kanatami). 2011. "Status of Birds in Canada—2011." Population Assessment Summary.
- Gaston, A. J., amma J. M. Hipfner. 2000. "Thick-Billed Murres (*Uria lomvia*)."
Taikani *The Birds of North America Online*, aaqqigiaqtajuuq taassuma A. Poole. Ithaca, NY: Cornell Lab of Ornithology.
- , D. K. Cairns, R. D. Elliot, amma D. G. Noble. 1985. "A Natural History of Digges Sound." Canadian Wildlife Service (Kanatami Uumajulirijirjuakkut) Unikkaaliangat Katinngauqtuni, naasautaa 46. Aatuva, Antiaru: Supply and Services Canada (Sunakkutanut amma Pijittiraqtikut Kanata).
- , M. L. Mallory, amma H. G. Gilchrist. 2012. "Populations and Trends of Canadian Arctic seabirds."
Polar Biology 35: 1221–1232.
- Gilchrist, G., H. Strøm, M. V. Gavrilo, amma A. Mosbech. 2008. "International Ivory Gull Conservation Strategy and Action Plan." Circumpolar Seabird Group, CAFF Ilulnginnut Unikkaliaq naasautaa 18. Akureyri, Iceland: CAFF International Secretariat.

UQALIMAAKKANNIRNIQ

- , amma M. L. Mallory. 2005. "Declines in Abundance and Distribution of the Ivory Gull (*Pagophila eburnea*) in Arctic Canada." *Biological Conservation* 121: 303–309.
- Gilg, O., H. Strøm, A. Aebsicher, M. V. Gavrilov, A. E. Volkov, C. Miljeteig, amma B. Sabard. 2010. "Post-Breeding Movements of Northeast Atlantic Ivory Gull (*Pagophila eburnea*) Populations." *Journal of Avian Biology* 41: 532–542.
- IUCN 2015. "The IUCN Red List of Threatened Species." Titiraqsimaluq 2015-4.
- Kushlan, J. A., M. J. Steinkamp, K. C. Parsons, J. Capp, M. Acosta Cruz, M. Coulter, I. Davidson, et al. 2002. "Waterbird Conservation for the Americas: The North American Waterbird Conservation Plan, Version 1." Washington, DC: Waterbird Conservation for the Americas.
- Mallory, M. L., amma A. J. Fontaine. 2004. "Key Marine Habitat Sites for Migratory Birds in Nunavut and the Northwest Territories." Canadian Wildlife Service (Kanatami Uumajulirijirjuakkut); Paippaarijalaukasuuq 109. Aatuva: Environment Canada (Avatilirijikkut Kanatami).
- , S. A. Hatch, amma D. N. Nettleship. 2012. "Northern Fulmar (*Fulmarus glacialis*)."
Taikani *The Birds of North America Online*, aaqqigiaqtajuuq taassuma A. Poole. Ithaca, NY: Cornell Lab of Ornithology.
- , I. J. Stenhouse, H. G. Gilchrist, G. J. Robertson, J. C. Haney, amma S. D. Macdonald. 2008. "Ivory Gull (*Pagophila eburnea*)."
Taikani *The Birds of North America Online*, aaqqigiaqtajuuq taassuma A. Poole. Ithaca, NY: Cornell Lab of Ornithology.
- Milko, R. J., L. Dickson, R. Elliot, amma G. Donaldson. 2003. "Wings over Water: Canada's Waterbird Conservation Plan."
Aatuva: Environment Canada (Avatilirijikkut Kanatami), Canadian Wildlife Service (Kanatami Uumajulirijirjuakkut).
- Olsen, B. 2008. "Seabird Harvest in the Faroe Islands."
Taikani *Seabird Harvest in the Arctic*, aaqqigiaqtajuuq taassuma F. Merkel amma T. Barry, 30–35. Circumpolar Seabird Group, CAFF Ilulингиннунт Unikkaalialq naasautaa 16. Akureyri, Iceland: CAFF International Secretariat.
- Provenccher, J. F., A. L. Bond, A. Hedd, W. A. Montevercchi, S. Bin Muzaffar, S. J. Courchesne, H. G. Gilchrist, et al. 2014. "Prevalence of Marine Pollution in Marine Birds from the North Atlantic." *Marine Pollution Bulletin* 84: 411–417.
- Stenhouse, I. J., amma W. A. Montevercchi. 1999. "Increasing and Expanding Populations of Breeding Northern Fulmars in Atlantic Canada." *Waterbirds* 22: 382–391.
- , G. J. Robertson, amma H. G. Gilchrist. 2004. "Recoveries and Survival Rates of Ivory Gulls Banded in Nunavut, Canada, 1971–1999."
Waterbirds 27: 486–492.
- Ukiuqtaqtumi-Ivajattut
Sijjamiut tingmiat**
- Alaska Shorebird Group. 2008. "Alaska Shorebird Conservation Plan."
Titiraqsimaluq II. Anchorage, AK: Alaska Shorebird Group.
- Baker, A. J., P. M. González, T. Piersma, L. J. Niles, I. do Nascimento, P. W. Atkinson, N. A. Clark, et al. 2004. "Rapid Population Decline in Red Knots: Fitness Consequences of Decreased Refueling Rates and Late Arrival in Delaware Bay."
Proceedings of the Royal Society B 271: 875–882.
- , P. González, R. I. G. Morrison, amma B. A. Harrington. 2013. "Red Knot (*Calidris canutus*)."
Taikani *The Birds of North America Online*, aaqqigiaqtajuuq taassuma A. Poole. Ithaca, NY: Cornell Lab of Ornithology.
- Biomqvist, S., N. Homlgren, S. Åkesson, A. Hedenström, amma J. Petterson. 2002. "Indirect Effects of Lemming Cycles on Sandpiper Dynamics: 50 Years of Counts from Southern Sweden."
Oecologia 133: 146–158.
- Brow, S., C. Hickey, B. Harrington, amma R. Gill, titiraqtii. 2001. "The US Shorebird Conservation Plan."
2-ngani titiqaqtaujuq. Manomet, Massachusetts: Manomet Center for Conservation Sciences.
- Canadian Endangered Species Conservation Council (Kanatami Ulurianaqtumiittunut Uumajunut Atluuaqtalimanirmut Katimajit, CESCC). 2011. "Wild Species 2010: The General Status of Species in Canada." Canadian Endangered Species Conservation Council, National General Status Working Group (Kanatami Ulurianaqtumiittunut Uumajunut Atluuaqtalimanirmut Katimajit, Kanatami Qanuilingaliriaksanginnut Piliriqtigii).
- Donaldson, G. M., C. Hyslop, R. I. G. Morrison, H. L. Dickson, amma I. Davidson, titiraqtii. 2000. "Canadian Shorebird Conservation Plan."
Aatuva: Canadian Wildlife Service (Kanatami Uumajulirijirjuakkut), Environment Canada (Avatilirijikkut Kanatami).
- Gratto-Trevor, C., R. I. G. Morrison, B. Collins, J. Rausch, M. Drever, amma V. Johnston. 2011. "Trends in Canadian Shorebirds. Canadian Biodiversity: Ecosystem Status and Trends 2010."
Ilulингиннунт Ajjigiliqqangajunut Unikkaalialq naasautaa 13. Aatuva: Canadian Councils of Resource Ministers (Kanatami Katimajit Pijjutiksanut Ministat).
- IUCN 2015. "The IUCN Red List of Threatened Species." Titiraqsimaluq 2015-4.
- Morrison, R. I. G., amma B. A. Harrington. 1979. "Critical Shorebird Resources in James Bay and Eastern North America."
Transactions of the North American Wildlife and Natural Resource Conference 44: 498–507.
- , Y. Aubry, R. W. Butler, G. W. Beyersbergen, C. Downes, G. M. Donaldson, C. L. Gratto-Trevor, et al. 2001. "Declines in North American Shorebird Populations."
Wader Study Group Bulletin 94: 34–38.
- Perkins, M., L. Ferguson, R. B. Lanctot, I. J. Stenhouse, S. Kendall, S. Brown, H. R. Gates, et al. 2016. "Mercury Exposure and Risk in Breeding and Staging Alaskan Shorebirds."
The Condor 118, naasautaa 3: 571–582.
- Rehfisch, M. M., amma H. Q. P. Crick. 2003. "Predicting the Impact of Climate Change on Arctic-Breeding Waders."
Wader Study Group Bulletin 100: 86–95.
- Skagen, S. K., P. A. Smith, B. A. Andres, G. Donaldson, amma S. Brown. 2012. "Contribution of Arctic PRISM to Monitoring Western Hemispheric Shorebirds."
Taikani *Arctic Shorebirds in North America: A Decade of Monitoring*, aaqqigiaqtajuuq taassuma J. Bart, V. Johnston, P. A. Smith, amma J. Rausch, ix–xiii. Studies in Avian Biology naasautaa 44. Cooper Ornithological Society. Berkeley: University of California Press.
- Tracy, D. M., D. Schamel, amma J. Dale. 2002. "Red Phalarope (*Phalaropus fulicarius*)."
Taikani *The Birds of North America Online*, aaqqigiaqtajuuq taassuma A. Poole. Ithaca, NY: Cornell Lab of Ornithology.
- Western Hemisphere Shorebird Reserve Network (WHSRN). 2015. "WHSRN: An International Strategy for Saving Shorebirds and Their Habitats – Fact Sheet."